

COON

Inhoudsopgave

Overzicht OBA100-producties jubileumactiviteiten	2
Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Prestaties 2019	5
1.1. Ambities en prestatie-indicatoren	5
1.2. Bezoeken	5
1.3. Leden	5
1.4. Uitleningen	6
1.5. Openingsuren	7
1.6. Klanttevredenheid	8
1.7. OBA-locaties	9
1.8. Samenwerkingen	9
Hoofdstuk 2 OBA-doelgroepen	11
2.1. Jeugd en Jongeren	11
2.2. Ouderen en Basisvaardigheden	12
2.3. Volwassenen en jongvolwassenen	13
Hoofdstuk 3 OBA in de stad	17
3.1. OBA-locaties	17
3.2. Collectie	22
Hoofdstuk 4 Organisatie	20
4.1. Interne organisatie	23
4.2. Personeel	24
4.3. Bedrijfsvoering	25
Hoofdstuk 5 Financiën	27
5.1. Financiële ontwikkelingen 2019	27
5.2. Risico's	33
Conclusies en vooruitzichten	34
Verslag van de raad van toezicht 2019	36
Bijlagen	
1. Prestatie-indicatoren	37
2. Prestaties vestigingen	38
3. Speerpunten/prioritaire doelgroepen en vooruitblik 2020 per stadsdeel/vestiging	40
4. Verslag Maakplaatsenprogramma Amsterdam 021	43
5. Overzicht samenwerkingspartners	44
6. Balans per 31 december 2019 en staat van baten en lasten 2019	47

Overzicht OBA100-producties jubileumactiviteiten

(8 februari 2019 t/m 19 mei 2019)

1. Het OBA jubileumboek *Amsterdammers en hun bibliotheek* (oplage 1.000 exemplaren).
2. Het OBA Doeboek *Hoe word je een super-Amsterdammer?* voor alle basisschoolkinderen van groep 3 t/m 8 (oplage 65.000 exemplaren).
3. De verspreiding van het Doeboek op 270 Amsterdamse basisscholen door OBA medewerkers.
4. 7 x Radiolab voor jongeren in elk stadsdeel.
5. 7 x de Denktank voor jongeren.
6. Designathon Challenge voor basisschoolkinderen.
7. 13 x de Inburgerbar in diverse OBA's verdeeld over de stad.
8. 13 x het Grote Reizende Voorleesbed voor kinderen.
9. Even zo vaak De Voorleesestafette!
10. Het Grote OBA100 koor van Ouderen in de Wijk met 16 bijeenkomsten.
11. 10 x Why I love this Book in alle stadsdelen.
12. In elk stadsdeel optredens van Dutch in the desert.
13. Optredens van 'Het Andalusisch Orkest'.
14. 10 optredens in de hele stad van de voorstelling 'De 100-jarige die uit het raam kroop en verdween.'
15. Leesfeesten in de wijk.
16. Radiolab voor ouderen.
17. De expositie bij het jubileumboek *Amsterdammers en hun bibliotheek*.
18. De officiële jubileumviering op 8 februari met burgemeester Halsema en prinses Laurentien.
19. Taartjes voor alle bezoekers.
20. 7 x een Rad van Fortuin met prachtige OBA-cadeautjes.
21. Het Maakplaatsfeest in OBA Oosterdok.
22. De reünie voor alle oud-medewerkers en medewerkers.
23. De internationale conferentie Brave New Learning.
24. De feesteditie van talkshow UP! met Ouderen in de Wijk.
25. Het Buurtfeest van Zuidoost in OBA Bijlmerplein, met een tentoonstelling van Imagine IC.
26. Het Buurtfeest van Noord in OBA Van der Pek, met een blik op het verleden van de buurt.
27. Een Maakplaatsfeest in OBA Waterlandplein.
28. 'Heel OBA bakt' in de Staatsliedenbuurt met o.a. Cees Holtkamp in de jury.
29. Het Buurtfeest van West in OBA De Hallen, samen met leescafé Belcampo.
30. Het Buurtfeest in Oost in OBA Javaplein, met Taalspeeddates van de Volksuniversiteit Amsterdam.
31. Het Buurtfeest in OBA Diemen, met een bijzondere OBA Quiz.
32. Het OBA Vrijwilligersfeest in OBA CC Amstel.
33. De uitreiking van het 500.000ste BoekStartkoffertje in OBA Slotermeer.
34. Het Buurtfeest van Zuid in OBA Roelof Hartplein, met de boekpresentatie van *Amsterdammers en hun bibliotheek*.
35. Het Buurtfeest van Nieuw-West in OBA Osdorp, samen met theater De Meervaart, met een speciaal jeugdprogramma.
36. Het feest in OBA Slotermeer met een boeken-blinddate.
37. De opening van OBA punt Casa Sofia in Nieuw-West.
38. De viering van de samenwerking met de Flexbieb in IJburg.
39. De Radiolab- en Denktank-eindmanifestatie.
40. De soft launch van het Huis van alle Talen.
41. De feestelijke ontknoping van de Designathon Challenge.
42. Het VIP-feest van de Kinderdirecteur.
43. Het OBA100-Slotfeest in combinatie met Expeditie Oosterdok.
44. Heel veel media-aandacht: een outdoorcampagne in de stad, bijlages bij de Amsterdamkrant en Het Parool, publicaties over buurtfeesten in diverse huis-aan-huisbladen, online via onze eigen website en social media.

Kinderdirecteur
Lucy Ibrahim (linksvoor) geeft
het eerste exemplaar van het
Doeboek *Hoe word je een
Super-Amsterdammer?*
aan Prinses Laurentien.

Inleiding

OBA 100

Het jaar 2019 was voor de OBA een kroonjaar, want op 8 februari 2019 vierde de OBA haar 100ste verjaardag.

In OBA Oosterdok werd het startsein gegeven voor een tournee langs alle stadsdelen om het honderdjarig bestaan van de OBA te vieren. Na 100 dagen sloten we de jubileumviering af op het Oosterdok met een groot publieksfeest. In het kader van OBA 100 organiseerden wij onder meer het congres *Brave New Learning* met als thema 'Leren in de 21e eeuw'.

Dit Bestuursverslag laat ook in beeld zien hoe we samen met de stad 100 jaar OBA hebben gevierd.

Het jaar 2019 was ook het jaar waarin we de agenda hebben opgesteld voor de start van de nieuwe OBA eeuw. Aansluitend op de presentatie van de Beleidsvisie 2019-2020 is binnen de OBA een uitvoeringsplan gemaakt om de voornemens uit deze visie daadwerkelijk te realiseren. De centrale gedachte in de Beleidsvisie is dat de OBA zich ontwikkelt van een 'instelling' naar een 'platform'. De missie van de OBA (Amsterdammers uitdagen hun leven lang te blijven leren) is zo veelomvattend dat die alleen in goede samenwerking met partners kan worden ingevuld.

Voor de beleidsperiode 2019-2022 zijn de doelstellingen:

1. Samen met de stad transformeren we onze vestigingen en servicepunten tot open *community libraries*.
2. We blijven onze (samenwerkings-) programma's innoveren, waarbij de focus ligt op onze belangrijke doelgroepen en aandachtsgebieden.
3. We vernieuwen onze werkprocessen om naast een OBA voor, vooral ook een OBA door en van Amsterdammers te worden.

Om je als organisatie werkelijk te transformeren naar een samenwerkingsplatform moet er nogal wat gebeuren. Het vraagt om verdere aanpassingen van de OBA-gebouwen (meer ruimte voor verschillende soorten activiteiten), ICT-infrastructuur en werkafspraken. Het vraagt ook een andere inzet van medewerkers, die verder gaat dan individuele dienstverlening aan OBA-bezoekers. Het gaat om een veelheid aan ondersteunende activiteiten, een brede invulling van het gastheer/gastvrouwschap op OBA-locaties het begeleiden van partners en vrijwilligers en het onderhouden van relatienetwerken in de buurt.

Al die veranderingen zullen vanaf 2020 nog meer zichtbaar worden op de vloeren van de OBA-locaties. Inmiddels is besloten niet alle veranderingen overal tegelijk door te voeren,

Burgemeester Femke Halsema heeft een grote verrassing: zij reikt op 8 februari 2019 de Jubileumpenning van de Gemeente Amsterdam uit aan directeur Martin Berendse en voorzitter van de raad van toezicht Job Cohen.

maar in een aantal stappen. Als eerste is het stadsdeel Nieuw-West aan de beurt. Met de komst van TechGrounds naar OBA Osdorp eind 2019 is de 'proeftuin' Nieuw-West feitelijk begonnen.

OBA NEXT en OBA XL Nieuw-West

Verheugend nieuws in juli 2019: de gemeenteraad van Amsterdam stemde in met het voorstel om middelen te reserveren voor OBA NEXT, de bibliotheek van de toekomst op de Zuidas die over enkele jaren de deuren zal openen. Samen met de beoogde partners die OBA NEXT zullen vormgeven, heeft de OBA hard gewerkt aan de uitwerking van de plannen die in december 2018 werden aangeboden aan het gemeentebestuur van Amsterdam. Naar verwachting zal hierover medio 2020 definitieve besluitvorming plaatsvinden.

Een groot project is tevens de totstandkoming van een OBA XL Nieuw West (werktitel). Nadat daarvoor eind 2018 de voorkeurslocatie was bepaald, is in 2019 een eerste ontwerp gemaakt. Op basis hiervan voeren gemeente Amsterdam en OBA gesprekken met potentiële partners om hier verder vorm aan te geven. Inzet is dat deze nieuwe OBA-locatie in 2023 de deuren zal openen.

Nominale compensatie gemeente Amsterdam

Minder verheugend nieuws: bij de begrotingsbehandeling 2020 bleek dat de gemeente Amsterdam de aangekondigde structurele nominale compensatie van 2 %

uiteindelijk niet heeft toegekend. Voor de toekomst is deze ontwikkeling zorgelijk.

Certificering

Op de valreep (in december 2019) rondde de OBA het certificeringsproces af dat ontwikkeld is binnen de bibliotheekbranche. Inmiddels heeft de OBA een positieve certificeringsbesluit van de CBCT ontvangen. In hun rapport schreven de auditoren:

"Tijdens de audit zijn er zeer verschillende gesprekken gevoerd waarin wij steeds een duidelijke consistentie hebben ontdekt. De auditoren complimenteren de organisatie met de openheid tijdens de gesprekken en de grote mate van informatieoverdracht."

En: "De auditoren oordelen dat de relevantie van een bibliotheek als OBA voor de stad Amsterdam zeer groot is."

Het jaar 2019 was een veelzijdig jaar: we mochten terugblikken op 100 jaar OBA-geschiedenis en daarnaast al voorbereidingen treffen voor de nieuwe OBA-eeuw. En die is bij de publicatie van dit bestuursverslag alweer een heel jaar. Het is inmiddels eind maart 2020. Een hele andere tijd.

Amsterdam, maart 2020

Martin Berendse, *directeur/bestuurder OBA*

Bij het jubileumboek *Amsterdammers en hun bibliotheek* ontwikkelt De Nieuwe Collectie een tentoonstelling die in delen ook langs de vestigingen reist.

1. Prestaties

1.1 Ambities en prestatie-indicatoren

Al 100 jaar komen Amsterdammers voor kennis, cultuur en informatie naar de OBA. Waar vroeger het boek de grote aanjager van ontwikkeling was, is dat nu een veelheid van (papieren en digitale) bronnen en activiteiten. Ook nu wil de OBA alle Amsterdammers – jong en oud – uitdagen om zich te blijven ontwikkelen. We doen dat inmiddels samen met educatieve, maatschappelijke en culturele organisaties. Zo ontwikkelt de OBA zich stap voor stap van een individuele instelling tot een samenwerkingsplatform.

Eén van de allergrootste uitdagingen van de OBA is om in een sterk groeiende stad dichtbij alle Amsterdammers te blijven. Dat vraagt niet alleen uitbreiding van ons locatienetwerk, maar ook aanpassing van bestaande locaties en samenwerking met bijvoorbeeld scholen, broedplaatsen en Huizen van de Wijk.

Hieronder volgt een toelichting op de ambities en prestatie-indicatoren in het algemeen (bijlage 1) en de prestaties van de individuele vestigingen per stadsdeel (bijlage 2) in het bijzonder. In bijlage 3 staan per vestiging de speerpunten c.q. prioritaire doelgroepen in 2019 benoemd met een vooruitblik naar de acties in 2020.

De huidige set van prestatie-indicatoren is de met de gemeente overeengekomen basisset.

Het betreft vooral de inspanningen van de eigen organisatie. Inzet is om vanaf 2020 duidelijker te laten zien welke inspanningen en resultaten zijn bereikt door de partners, die gebruik maken van de OBA als platform.

1.2 Bezoeken (zie bijlage 1 en 2)

Van alle OBA-locaties trok OBA Oosterdok 36% van het totaal aantal bezoekers. Ruim 64% van onze bezoekers gaat naar een vestiging in hun eigen buurt. De bezoekerscijfers in de OBA-vestigingen stegen met 4,8%, in totaal ruim 4 miljoen. Koploper was de in 2018 geopende OBA CC Amstel met een stijging van bijna 100%. In de vestigingen OBA Spaarndammerbuurt en OBA Olympisch Kwartier waren de bezoeken in de afgelopen jaren zorgelijk laag. Daarom is in 2019 een pilot uitgevoerd met een lokale pakketdienst waarvan de resultaten in 2020 worden geëvalueerd.

De cijfers in Nieuw-West zijn negatief beïnvloed door de definitieve sluiting van OBA Slotervaart, terwijl de nieuwe locatie in dit gebied (OBA Postjesweg) pas in de loop van 2020 zal worden geopend.

1.3 Leden (zie bijlage 1 en 2)

In 2019 heeft er een opschoningsactie van de ledenadministratie plaatsgevonden, waardoor enige duizenden 'papieren' inactieve of

Wietske Loebis schrijft speciaal voor het 100-jarig bestaan van de OBA een gedicht.

We laten de hele stad weten dat iedereen welkom is om feest te vieren bij de OBA.

ongeldige lidmaatschappen konden worden verwijderd uit het systeem. Een AVG maatregel die als bijkomend voordeel had dat de ledenadministratie weer op orde is en weer een getrouw beeld van de werkelijkheid geeft. Daarmee komt het aantal OBA-leden op ruim 161.000. Dit is op een totale bevolking van het OBA-werkgebied 17,8%. Het landelijke beeld (2018) is dat 7 op de 10 kinderen tot 18 jaar lid is van de bibliotheek tegenover 1 op de 10 volwassenen. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat de helft van de actieve bibliotheekleden wel eens materialen op zijn of haar pas leent voor anderen – vaak partner of kinderen.

Wat hier ook buiten beschouwing blijft is de ruim 10.000 geldige OBA accounts op de landelijke digitale bibliotheek, waarop in 2019 tenminste één e-book geleend is.

Conform de eerder met de gemeente gemaakte afspraken zijn de gegevens in de ledenadministratie ingedeeld naar drie leeftijdscategorieën jeugd en twee leeftijdscategorieën volwassenen. Zie bijlage 1. De wijziging van categorieën geeft een zuiverder beeld van leeftijdsgroepen.

Belangrijk speerpunt in de Beleidsvisie 2019-2022 is het 'herdefiniëren' van het OBA-lidmaatschap. Het wordt nu vooral beleefd als een 'service-pas' voor toegang tot de collectie, wifi en de digitale tools. De OBA streeft er naar om het OBA-lidmaatschap veel breder te laten zijn als een lidmaatschap van de OBA community. De eerste stappen op weg hier naar toe worden gezet in het project Huis van alle Talen.

Jeugd – Volwassenen

Overeenkomstig het landelijke beeld zijn er meer jeugdleden dan volwassen leden: bijna 60% van het ledenbestand bestaat uit jeugdleden. Dat is mede te danken aan de (intensieve) samenwerking met onderwijsinstellingen, als aan het feit dat het jeugdlidmaatschap tot en met 18 jaar gratis is. Deze verhouding weerspiegelt de cijfers op landelijk niveau (2018): 63% jeugd, 37% volwassenen.

Stadspas

Ook het aantal Stadspasbezitters van 18 jaar en ouder met een (gratis) bibliotheeklidmaatschap is nu inzichtelijk: een kleine 7.000 Stadspasbezitters maken nu gebruik van de mogelijkheden die een OBA-pas hen biedt om 'bij te blijven'. In 2018 waren er in totaal 117.830 minimaal Stadspasbezitters. Dat betekent dus een deelnamegraad van bijna 6%.

1.4 Uitleningen (zie bijlage 1 en 2)

Het aantal (fysieke) uitleningen stabiliseerde, zoals de prognose was: dit nam met een marginale 1,1% af.

De digitale uitleningen:

- 113.592 e-books van *digitalebibliotheek.nl* werden uitgeleend aan OBA-leden (via 20.249 geldige accounts) tegen 98.198 in 2018, een stijging van ruim 15%
- er waren 21.657 uitleningen van cd's (via het landelijke Muziekweb)

Burgemeester Femke Halsema krijgt het jubileumboek *Amsterdammers en hun bibliotheek*, geschreven door Joosje Lakmaker en Elke Veldkamp. Joosje was al ziek tijdens het schrijven van het boek; in april 2019 overlijdt ze. De OBA herdenkt in haar biografie Joosje Lakmaker (1950-2019) die zich tot het allerlaatst heeft ingezet voor het jubileumboek.

E-BOOKS IN 2019

Sinds 2014 kunnen leden van de openbare bibliotheek e-books lenen. Elk jaar komen er steeds meer leden met een e-bookaccount bij en worden er meer e-books uitgeleend. In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books in 2019 voor de OBA (Amsterdam).

de Bibliotheek
online

Geregistreerde accounts

Leners

Uitleningen

Meest geleende e-books in 2019

- t Hoogte Nest**
Roxane van Iperen
- Bonita Avenue**
Peter Buwalda
- Het achtste leven (voor Brilka)**
Nino Haratischwili
- De goede zoon**
Rob van Essen
- Rinkeldekink**
Martine Bijl

Hoe werden de e-books gelezen?

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

Uitleningen per genre

1.5 Openingsuren (zie bijlage 1 en 2)

OBA-breed nam het aantal openingsuren met 7 uur per week toe tot 1.147 uur per week. Zie bijlage 1 en 2.

In oktober sloot OBA Slotervaart haar deuren in afwachting van de opening van de nieuwe locatie OBA Postjesweg (voorjaar 2020), nabij het August Allebéplein.

In mei startte de OBA de samenwerking met Casa Sofia in Amsterdam Nieuw-West (Ottho Heldringstraat 3, in de Staalmanpleinbuurt). De openingsuren van dit OBA-punt zijn van maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur en op zaterdag 10.00 - 15.00 uur. Voor Casa Sofia geldt dat er in 2019 geen registratie is geweest op gebied van bezoekersaantallen / leden / uitleningen / openingsuren. Om deze reden is dit OBA-punt niet opgenomen in bijlage 2 - Prestaties vestigingen.

Tijdens het Grote Maakplaatsweekend werken kinderen samen aan de toekomst van de OBA en Amsterdam.

(Oud)-medewerkers ontmoeten elkaar tijdens een reünie. Met stickertjes voor elk decennium waarin men gewerkt heeft, wordt duidelijk dat velen zeer trouw aan de OBA zijn.

1.6 Klanttevredenheid

Klantonderzoek

In 2019 heeft de OBA haar klantinzicht weer verbeterd met behulp van diverse onderzoeken. De nadruk lag op het imago-onderzoek en een onderzoek naar de belevingswereld van jongvolwassenen. Daarnaast zijn er weer diverse onderzoeken uitgevoerd via het onderzoeksinstrument BiebPanel. Hieronder volgt uitleg over de in 2019 uitgevoerde onderzoeken.

- Afronding KTO 2018: Vestigingenteams van de OBA hebben eind 2018 in totaal ruim 40 verbeterpunten benoemd. In 2019 hebben zij bijna alle verbeteringen afgerond. Voorbeelden van verbeteringen zijn het vaker begroeten van bezoekers bij team Noord-Oost; verbeterde programmering bij OBA Roelof Hartplein en meer en verbeterde presentatietafels in Oud-West.
- Het imago-onderzoek: Voorafgaand aan de viering van de 100e verjaardag van de OBA is er een imago-onderzoek uitgevoerd, zowel via een online panel als ook op straat (in verschillende wijken). De algemene uitkomst is dat de basisreputatie van de OBA positief is: de OBA is toegankelijk, gastvrij en dichtbij. Daarnaast zijn de Amsterdammers die de OBA kennen ruim tevreden. Wel blijkt dat de meesten de OBA vooral nog zien als een plek om boeken te lenen. Hier past de OBA haar communicatiestrategie op aan.
- Onderzoek IZI Solutions: De OBA wil met haar aanbod voldoende aan blijven sluiten

bij de inlevingswereld van jongvolwassenen. Daarom hebben we sociaal innovatiebureau IZI Solutions gevraagd hier onderzoek naar te doen. IZI heeft advies uitgebracht over mogelijke samenwerkingspartners en hoe de OBA de doelgroep het beste kan bereiken. Hier gaat de OBA in 2020 verder mee aan de slag, onder meer in het Huis van alle Talen.

- Afstudeeronderzoek marketing: in 2019 hebben twee vierdejaars hbo-studenten hun afstudeeronderzoek uitgevoerd op de marketingafdeling van de OBA.
- Onderzoeksinstrument BiebPanel: Er zijn weer diverse onderzoeken uitgevoerd onder leden van de bibliotheek. Zoals een flitspeiling over de ervaringen met betalen van het lidmaatschap en kaarten voor activiteiten. Met de uitkomsten is een werkgroep aan de slag gegaan om de communicatie rondom het lidmaatschap te verbeteren. Denk hierbij aan het benaderen van OBA leden om de contributie per automatische incasso te betalen, online kaartverkoop, mogelijkheid bieden van contributie betalen via *pay by link* (per e-mail) en klanten voorafgaand aan het incasseren van de automatische incasso informeren over jaarlijkse betaling. Dit is inmiddels gerealiseerd. De uitkomsten van het onderzoek naar activiteiten zijn gebruikt in de evaluatie van de activiteiten. Daarnaast zijn er onderzoeken uitgevoerd onder ouders van 6-12-jarigen en onder afhakers.
- Nieuw bezoekersonderzoek in 2020: Na 10 jaar deelname aan BiebPanel gaat de OBA in 2020 aan de slag met het continue bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda. Hiervoor zijn eind 2019 de eerste

De internationale conferentie Brave New Learning (BNL) is een tweedaags congres over het nieuwe leren, in samenwerking met Elig.org.

voorbereidingen getroffen en is er afscheid genomen van de BiebPanel leden.

1.7 OBA-locaties

In bijlage 2 is een overzicht te vinden van de prestaties van de afzonderlijke OBA-vestigingen op het gebied van bezoeken, leden, uitleningen en openingsuren.

1.8 Samenwerkingen

In de Beleidsvisie 2019-2022 van de OBA staat de transformatie van 'instelling' naar 'samenwerkingsplatform' centraal. Vanuit dat perspectief geredeneerd zal de output van de OBA steeds meer worden gedefinieerd als 'alles wat bij de OBA gebeurt en door de OBA wordt mogelijk gemaakt' en steeds minder als 'wat de OBA zelf organiseert'. De OBA missie ('samen leren samen leven') wordt ingevuld door alles wat de OBA samen met partners en bewoners mogelijk maakt.

In 2019 werden er 7.606 activiteiten geregistreerd. Door de Volksuniversiteit werden in 2019 1768 cursusbijeenkomsten georganiseerd. Daarmee bedroeg het aantal activiteiten van OBA en Volksuniversiteit samen 9.374.

Daarnaast vinden er veel meer activiteiten bij de OBA af die niet zijn meegenomen in deze telling. Het betreft workshops, symposia, spreekuren, talencursussen, loopbaangesprekken e.d. Betrokken organisaties waren onder meer House of Skills, Alliance Française, Institut Français, Institut Cervantes, UWV, vele (vrijwilligers-) initiatieven op het vlak van taalverwerving en

inburgering, Studiezalen, TechGrounds, IHLIA LGBT Heritage en StudieMax Voornemen voor 2020 is om met samenwerkingspartners te komen tot een registratiesysteem van activiteiten zodat een compleet beeld van de activiteiten bij de OBA kan worden gegeven.

In 2019 is gewerkt aan het verder uitbouwen van de platformstrategie van de OBA. Dat gebeurde onder meer door de intensivering van contacten tussen 'inwonende' samenwerkingspartners en de OBA.

In het verbouwde OBA Osdorp werken we nu samen met codeerschool TechGrounds, een initiatief van Techconnect (Amsterdam Economic Board i.s.m. het bedrijfsleven).

In OBA Bijlmer is Imagine IC een gewaardeerd partner met veel activiteiten op het vlak van cultureel erfgoed en stadsdeel Zuidoost. De Volksuniversiteit Amsterdam was op meerdere OBA-locaties actief en verhuisde in 2019 haar kantoor naar OBA Javaplein.

De samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam (HvA) raakte in een stroomversnelling. Er was aandacht vanuit verschillende opleidingen en minoren. De samenwerking met een BOOT-locatie van de HvA in Nieuw-West werd opgestart, met name in OBA Sloterveer, met de bedoeling dit uit te breiden naar OBA Geuzenveld.

Met Pakhuis de Zwijger, Waag en de HvA werd de uitbreiding van het netwerk van Maakplaatsen en het pakket aan activiteiten daarbinnen voortgezet. In bijlage 5 wordt hieraan uitgebreid aandacht besteedt.

De reizende Inburgerbar van Leef en leer! serveert lekkere hamburgers tijdens de Nederlandse oefeningen en bijeenkomsten om het inburgeringsexamen te oefenen.

Op OBA Oosterdok waren meerdere partners actief. Zo startte de samenwerking met House of Skills op de eerste etage. Op de derde etage werd in samenwerking met het Institut Française de Descartes-collectie definitief onderdeel van de OBA-collectie binnen het Huis van alle Talen. Er waren (taal) cursussen van Alliance Française, Institut Cervantes, Volksuniversiteit Amsterdam en Spinoza Kring. Op de jeugdetage werd met Cinekid een permanent AppLab ingericht met iPads die speciaal geselecteerde verantwoorde apps aanbieden. Op de kunst- en cultuuretage werd met EYE Filmmuseum een z.g. Pod geïnstalleerd, een mini-bioscoop met film-aanbod uit de archieven van EYE.

Belangrijk is de samenwerking van de OBA met de Amsterdamse Stadspas. Het OBA-lidmaatschap voor Stadspashouders werd gratis. Ook waren er op OBA-locaties diverse evenementen gericht op mensen met een minimuminkomen, zoals kledingbonnen uitgiftedagen en het uitdelen van het speciale kookboek 'Amsterdam aan tafel' ter ere van 30 jaar Stadspas.

In het kader van 'We make the city' was er de samenwerking met Pakhuis de Zwijger, o.a. in de vorm van de tentoonstelling Future Cities, in de zomermaanden van 2019.

Rondom het Oosterdok werd invulling gegeven aan Expeditie Oosterdok, samen met burens als NEMO Science Museum, het Scheepvaartmuseum, Mediamatic en organisaties op het Marineterrein. Dit gebeurde in de vorm van een gezamenlijk evenement op 19 mei en met gezamenlijke promotie-acties.

OBA NEXT

In 2025 opent de OBA een nieuwe locatie aan de Zuidas. Dit nieuwe gebouw wordt het knooppunt voor verzameling, educatie, presentatie, onderzoek en discussie op het gebied van digitale kennis, informatie en cultuur. In 2019 startten we met de ontwikkeling van OBA NEXT (gebouw en inhoudelijk programma), met name voor het verwerven van de benodigde steun, samenwerking en financiën.

Aan de doorontwikkeling van OBA NEXT werd gewerkt met de initiatiefnemers van het Huis voor de Journalistiek (Instituut voor Beeld en Geluid, World Press Photo, de Coöperatie, Fonds voor de Journalistiek). Ook de Vrije Universiteit en Thnk zijn partner binnen OBA NEXT.

Vanuit de OBA NEXT-gedachte zijn verschillende activiteiten georganiseerd die gericht waren op nieuwe vormen van leren. Zo werd vanwege OBA 100 de conferentie Brave New Learning georganiseerd in samenwerking met de internationale organisatie ELIG. (European Learning Industry Group). Met de HvA werden meerdere studentenprojecten georganiseerd op het vlak van data-analyse en data-visualisatie. Met Designathon Works werd gewerkt aan challenges voor basisschoolkinderen.

In alle stadsdelen worden buurtfeesten georganiseerd voor jong en oud. Schminken en (voor)lezen staan altijd op het programma.

2. OBA-doelgroepen

Dit hoofdstuk geeft een inhoudelijke verantwoording weer van de OBA-activiteiten voor de verschillende doelgroepen. De cijfermatige vertaling van de resultaten is terug te vinden in bijlage 1.

2.1 Jeugd en Jongeren

De kinderen van Amsterdam zijn de stadmakers van morgen. In deze snel veranderende samenleving is het van belang dat alle kinderen de juiste vaardigheden hebben om mee te kunnen komen.

De OBA heeft in 2019 met haar programma's op het gebied van taal, digitale geletterdheid, cultuureducatie en talentontwikkeling verder ingezet op het vergroten van kansengelijkheid van alle kinderen en jongeren in Amsterdam. OBA-locaties vormen rijke leeromgevingen waar kinderen en jongeren hun lees- en digitale vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Taalontwikkeling

Taal is de belangrijkste basis voor het aanleren van nieuwe vaardigheden. De eerste levensjaren zijn cruciaal voor de taalontwikkeling van een kind. De OBA heeft in 2019 stevig ingezet op de gezinsaanpak waarmee we (laaggeletterde) ouders en hun kinderen actief begeleiden naar en in de taalrijke omgevingen van de OBA. De samenwerkingsverbanden met Ouder Kind Teams

(OKT), voorscholen en kinderdagverblijven zijn in 2019 verder uitgebreid.

De laagtaalvaardige ouders worden door de OBA ondersteund op onder meer de Leef & leerpunten van de OBA. Bovendien vinden op alle vestigingen wekelijks ouder & kind-activiteiten plaats, zoals de BoekStart-programma's, de babyhuiskamer en het (meertalig) voorlezen. Daarnaast bezoeken vele groepen van kinderdagverblijven de OBA-locaties tijdens de nationale Voorleesdagen (jaarlijks in januari). In 2019 zijn al deze activiteiten door circa 12.000 kinderen tussen 0-4 jaar met hun ouders of begeleiders bezocht.

Activiteiten voor kinderen, binnen- en buitenschools

OBA-locaties bieden op woensdagmiddag en in de vakantieperiodes veel activiteiten aan voor kinderen vanaf 4 jaar. Hierbij wordt bij voorkeur samenwerkt met buurtpartners die onder andere in de Maakplaatsen activiteiten aanbieden. Deze groep kinderen bereiken we tevens via bijna alle basisscholen van Amsterdam (96%) waarmee de OBA duurzame relaties heeft.

Onder de noemer OBA School worden naast thema-collecties ook programma's aangeboden ten behoeve van taal, lezen en digitale vaardigheden. Ook wordt de OBA steeds meer als deskundige partner gezien om scholen te helpen

In OBA Bijlmerplein opent stadsdeelvoorzitter Tanja Jadnanansing het buurtfeest samen met kinderstadsdeelvoorzitter Whitney Pengel.

Tijdens de talkshow over 100 worden treedt zanger René Bishop (71) op. Je bent nooit te oud om te dansen!

bij het optimaliseren van de leesomgeving en het verhogen van de ouderbetrokkenheid.

In 2019 is ingezet op het verhogen van de deskundigheid van OBA-medewerkers zodat meer scholen kunnen worden geadviseerd over bijvoorbeeld het opstellen van een leesplan of de inrichting van de schoolbibliotheek. Dit sluit naadloos aan bij het advies 'Lees! Een oproep tot een leesoffensief' van de Onderwijsraad en de Raad voor Cultuur (juni 2019) waarin een rol voor de bibliotheek wordt bepleit om samen met andere organisaties te zorgen voor een krachtig en samenhangend leesbeleid. Er wordt geadviseerd om de samenwerking tussen scholen, bibliotheken en gemeente te intensiveren om zo gezamenlijk beter te kunnen bijdragen aan de bestrijding van laaggeletterdheid.

In 2019 zijn circa 32.000 kinderen tussen 4-12 jaar bereikt via programma's van OBA School en circa 38.000 kinderen via de naschoolse programmering.

Jongeren

De OBA bereikt de doelgroep 13-18 jaar onder andere via de VO-scholen (40 in 2019). Met OBA School voor het voortgezet onderwijs heeft de OBA een specifiek aanbod op het gebied van leesmotivatie en 21ste-eeuwse vaardigheden, waaronder het succesvolle programma Radiolab. Hierbij maakt een klas een radioprogramma over burgerschapsthema's en het landelijke programma Lezen voor de Lijst.

In 2019 wordt een nieuw programma geïntroduceerd, de 'Taalcoachdag', voor met

name VMBO- en MBO-leerlingen. Op deze dag kunnen jongeren workshops volgen van jonge stedelijke professionals over lichaamstaal, stemgebruik, sollicitatie- en presentatievaardigheden. Hiervoor worden verschillende kunstvormen gebruikt, zoals *spoken word* en theater. Ook komen er praktische trainingen zoals solliciteren en presenteren aan bod. Dit programma sluit goed aan bij de ambitie om deze groep jongeren te helpen met vaardigheden die nodig zijn voor de aansluiting op de arbeidsmarkt. Het format wordt in 2020 verder aangescherpt en zal een vast onderdeel van het aanbod gaan uitmaken.

Via de schoolprogramma's worden circa 5.000 leerlingen binnen het VO bereikt.

Deskundigheidsbevordering

In 2019 heeft de OBA opnieuw ingezet op trainingen voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten uit het PO en VO om de deskundigheid te verhogen op het gebied van taalontwikkeling, leesbevordering en maakonderwijs. Om aan de vraag te kunnen voldoen, is er in 2019 geïnvesteerd in het opleiden van medewerkers van de OBA. In de webshop is het volledige aanbod van OBA School te vinden: <https://educatie.oba.nl>.

Nieuwe skills

Jongeren en jongvolwassenen zijn ook naast hun opleiding bezig met het ontwikkelen van vaardigheden en talenten voor hun verdere toekomst. De OBA heeft in 2019 nieuw aanbod neergezet waarbij jongeren en jongvolwassenen kunnen leren van rolmodellen

Tijdens het stadsdeelfeest in OBA Bijlmerplein geeft onze inwonende samenwerkingspartner Imagine IC een tentoonstelling cadeau, met een hartverwarmende toespraak.

en kunnen participeren en co-creëren. In deze programmering staan zelfontplooiing en zelfexpressie centraal met speciale aandacht voor taal. Zo zijn in 2019 nieuwe programma's voor deze doelgroep ontwikkeld die in de Maakplaatsen worden aangeboden met partners uit de wijk.

Binnen het programma het Huis van alle Talen is in 2019 gestart met een maandelijks hoorcollege 'Smibaneese University Lectures' waarin actuele thema's aan bod komen. Door deze samenwerking met SMIB, het hiphopcollectief uit Zuidoost, bereikt de OBA de community rondom SMIB met inhoud die aansprekend is voor deze jongvolwassenen en hen inspireert en stimuleert tot lezen en zelfontplooiing.

Met de buitenschoolse programmering bereikt de OBA circa 10.000 jongeren en jong volwassenen. Jongeren weten de vestigingen goed te vinden om (samen) te leren en te werken voor school. De vraag naar het beschikbaar stellen van stille studieruimtes in de stad groeit, vooral in gebieden met achterstanden of met een hoge studentenpopulatie. De OBA heeft in 2019 diverse pilots gedaan met verschillende partners op het gebied van studiebegeleiding zoals Studiezalen en de Weekend Academie voor jongeren die op een laagdrempelige manier begeleid konden worden. Voor de uitrol van dit type aanbod is een verdere verkenning nodig naar behoeften en financieringsmogelijkheden, samen met gemeente en diverse partijen in de stad.

2.2. Basisvaardigheden en Ouderen

De OBA heeft speciale aandacht voor Amsterdammers die minder zelfredzaam zijn of dreigen te worden. Hierbij richten we ons onder meer op kwetsbare senioren en Amsterdammers die willen werken aan hun basisvaardigheden; lezen, schrijven, rekenen of de computer gebruiken.

Leef en leer!

De OBA heeft in 2019 extra financiering ontvangen voor de uitvoering van het Leef en leer!-programma. Leef en leer! heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot het Amsterdamse ondersteuningsprogramma voor het informele educatienetwerk.

Dankzij de extra financiering kon het programma een start maken met het extra inzetten op digitale basisvaardigheden. Dit krijgt in 2020 een vervolg. Een subsidie die we eind 2019 ontvingen van de Koninklijke Bibliotheek voor het landelijke programma 'Digitale Inclusie' geeft dit een extra impuls. Het programma heeft als doel cursussen rondom digitale vaardigheden in de bibliotheek te intensiveren en Informatiepunten Digitale Overheid op te zetten.

Op de website van Leef en leer! is een verbeteringslag doorgevoerd in de zoekfunctie waardoor de informatie voor organisaties, vrijwilligers en leerders nu beter vindbaar is. Een verbeteringslag is ook op oba.nl/leren doorgevoerd. Met duidelijke pictogrammen en toegankelijk taalgebruik krijgt de bezoeker meer informatie over de verschillende mogelijkheden om online te oefenen, zelfstandig of (samen) op een OBA-locatie.

De makers van *Why I love this book* bezoeken tijdens de 100 dagen feest verschillende OBA-locaties. Daar nemen zij in korte filmpjes boekrecensies op van 100 bezoekers door heel Amsterdam.

Dit jaar kwamen er nieuwe Leef en leerpunten in OBA Osdorp en OBA Oosterdok en op verschillende vestigingen heeft Leef en leer! ingezet op het verstevigen en uitbreiden van het aanbod. In samenwerking met gemeentelijke taalconsulenten, het UWV, juridische- en schuldhulpverlening en vele non-formele partners is op OBA Bijlmerplein en na de verbouwing van het Leer en leerpunt op OBA Oosterdok nu een uitgebreid en gewaardeerd wekelijks aanbod van onder andere taalcafés, spreek- en oefeningen en cursussen.

Na de verbouwing van OBA Osdorp (eind 2019) is het Leef en leerpunt OBA Osdorp van start gegaan. In afwachting van de verbouwingen van OBA Molenwijk en OBA Mercatorplein hebben deze vestigingen al een aantal Leef en leer-activiteiten. Het is de bedoeling hier in 2020 definitief van start te kunnen gaan.

Ten opzichte van 2018 is het totaalaanbod van activiteiten op de Leef en leerpunten en de focusvestigingen in 2019 bijna verdubbeld. Met trots kunnen we zeggen dat de Koninklijke Bibliotheek het OBA NT2-sprekuur als best lopend en bezocht van Nederland heeft betiteld.

Senioren

In 2019 is het aanbod voor de doelgroep senioren bestendig. Naast de bestaande wekelijkse activiteiten in zes vestigingen, heeft nu ook OBA Linnaeus een wekelijkse seniorenmiddag. Om ook een minder mobiele, extra kwetsbare doelgroep te bereiken, organiseert de OBA daarnaast activiteiten in

zeven zorginstellingen. Alle activiteiten hebben tot doel de zelfredzaamheid te stimuleren. Het aanbod is gevarieerd: zo kunnen senioren hun digitale vaardigheden bijspijkeren in tabletcafés en computerlessen, gaan ze in gesprek met jongeren in OBA Old School, of met elkaar over relevante thema's tijdens in je Uppie, gaan ze terug - of voor het eerst - naar de collegebanken met Oud Geleerd Jong Gedaan, genieten ze van concerten, films en kunst en leren ze elkaar en de bibliotheek kennen op de laagdrempelige koffieochtenden. Participeren oftewel actief meedoen is een belangrijke gemene deler van al deze activiteiten.

CultuurPlus

Onder de noemer CultuurPlus biedt de OBA een platform voor cultureel aanbod speciaal gericht op de doelgroep senioren. In dit aanbod staat actieve participatie van de senioren voorop. Onderzoek toont aan dat door zelf muziek en theater te maken, te dansen, te zingen en te schilderen senioren hun leven als gelukkiger ervaren en ze zich meer onderdeel voelen van de maatschappij. Het platform is de opmaat naar meer duurzame samenwerkingsverbanden tussen zorg- en/of onderwijsinstellingen en cultuuraanbieders of -makers. In 2019 heeft de OBA binnen CultuurPlus in samenwerking een tweetal programma's uitgevoerd die een goed beeld geven van de koers en de intenties: de Alzheimer inspiratietour, een samenwerking van Stichting Female Economy, het Odensehuis en de OBA én het Verhaal in de Buurt, een samenwerking van Stichting in mijn Buurt, de Educatiestudio, het Indisch Herinneringscentrum en de OBA. De rol van de OBA was vooral

Op het buurtfeest in OBA Javaplein biedt samenwerkingspartner Volksuniversiteit Amsterdam taalspeeddates aan, bij voorbeeld in het Bahasa Indonesia.

facilitair. De samenwerkingspartners verzorgden de inhoud. Voor de uitvoering stelde de gemeente projectsubsidie ter beschikking.

OBA Maatje

Een kleine vijftig OBA-leden die niet mobiel genoeg zijn om zelf naar een OBA-locatie te gaan, krijgen maandelijks bezoek van een vrijwilliger. Deze vrijwilligers neemt de gewenste boeken (en andere materialen) mee. Om meer thuislezers van een OBA Maatje te kunnen voorzien, is eind 2019 met succes subsidie aangevraagd.

2.3. Volwassenen en jongvolwassenen

Doorlopende programmering

De OBA heeft in 2019 een uitgebreid aanbod aan publieksprogrammering voor volwassenen gepresenteerd. Onder andere literaire en culturele series als OBA Live, Cinema Literair, verschillende poëzieprogramma's zoals The Poetry Class, Dichter op je Schouder en het Open Podium. Tevens is in 2019 de beweging naar een platformorganisatie echt ingezet: we ontwikkelen ons, het programma-aanbod steeds meer met partnerorganisaties. Er waren tentoonstellingen in samenwerking onder andere Atria (De straat op, 100 jaar vrouwenkiesrecht), Stichting Handboekbinden (Nescio boekbanden) en We make the City (Future Cities).

Huis van alle Talen

In 2019 is de OBA gestart met een nieuw, innovatief project: het Huis van alle Talen. Dit project dient als vliegwiel voor de organisatie in haar beweging richting een volwaardige platformorganisatie en vormt het fundament voor een nieuwe, co-creatieve vorm van collectie- en activiteiten-ontwikkeling.

Het doel is om de diversiteit aan culturen en subculturen (180 nationaliteiten), maar ook talen (meer dan 360) die Amsterdam rijk is, volwaardig onderdeel te laten worden van ons aanbod. Daarbij creëren we contact tussen verschillende gemeenschappen en individuen, vergroten we kennis en begrip van verschillende culturen en verhogen we onderling begrip en sociale cohesie. Met zo veel mogelijk partnerorganisaties uit de stad ontwikkelen we nieuw aanbod dat aansluit bij de interesses en behoeften van alle Amsterdammers. Dit gebeurt op zowel grootstedelijk als ook lokale (wijkgerichte) schaal.

In 2019 heeft het Huis van alle Talen zowel voor als achter de schermen letterlijk en figuurlijk vorm gekregen. De eerste 15 structurele samenwerkingen zijn gestart met partnerorganisaties uit allerlei verschillende culturen en gemeenschappen (van het Institut Français tot Hiphop collectief SMIB uit Zuidoost en van Instituto Cervantes tot foodblogger Mooncake). Allen hebben zij nieuwe boekencollecties en publieksprogramma's ontwikkeld.

Voorleesestafette op het Grote Reizende Voorleesbed. Dit bed reist 100 dagen langs alle vestigingen.

Feest in OBA Diemen!
Binnen en buiten zijn er leuke activiteiten.

In 2019 ontstonden zo al twaalf nieuwe deelcollecties (meer dan 8.500 titels!) en een breed scala aan grootschalige publieksprogramma's.

Hoogtepunten waren onder meer de publieke opening van het Huis van alle Talen (met de Franse auteur Leila Slimani) en de deelname aan de Museumnacht in OBA Bijlmer (in samenwerking met SMIB en Imagine IC). Er waren ook diverse events rondom deelcollecties van partners als Mooncake (kookboeken), Rompro (Roemeens), El Hizra (Arabisch) en Institut Français (Franstalig). Ook mochten we dit concept op verschillende (internationale) conferenties presenteren (Rotterdam, Parijs, Madrid).

Op verschillende OBA-locaties hebben meer wijkgerichte programma's plaatsgevonden met focus op diversiteit en inclusie. Mooie voorbeelden zijn. Read my World Festival (OBA De Hallen), Black Achievement Month (diverse OBA-locaties) en de Roze Markt (OBA Roelof Hartplein).

Buurtactivatie

Via het project Buurtactivatie richten we ons op de (lokale) inrichting van *community library's* waar buurtbewoners inspraak en eigenaarschap krijgen over de programma's, activiteiten en collecties van hun bibliotheek. In onze locaties in Diemen, Molenwijk en Linnaeus hebben diverse OBA-teams samen met buurtbewoners programma's en activiteiten georganiseerd van en voor de buurt. De OBA gaat deze manier van werken doorontwikkelen, opgedane kennis delen en het project naar andere vestigingen brengen.

Leef en leer! organiseert een kook-workshop om ingrediënten beter te leren lezen en goed te budgetteren. In samenwerking met chef-kok Bernard de Vries van restaurant Babel.

3. OBA in de stad

Met partners op OBA-locaties komen we steeds vaker tot een gezamenlijke bedrijfsvoering waarbij de partner medeverantwoordelijk is voor het beheer, de bezetting en/of de programmering in de vestiging.

Ook is een pilot gestart om tijdens de selfservice-uren vrijwilligers in te zetten als gastheer / gastvrouw. Hierdoor kunnen we een breder en bij de buurt passend aanbod realiseren én zijn de openingstijden van de locaties verder verruimd. Sinds 2019 worden ook alle telefoongesprekken voor de vestigingen centraal via de afdeling Klantenservice en Planning verwerkt. Hierdoor kan de dienstverlening aan de bibliotheekgebruikers op locatie verder worden verbeterd. De afdeling Klantenservice verzorgt ook de afhandeling van vragen en reacties per mail en via social media (webcare).

Om de bezuinigingen uit eerdere en komende jaren op te vangen, is gekeken naar de mogelijkheden om de structurele huisvestingslasten voor het bestaande vestigingennetwerk te verlagen. Voorbeelden hiervan zijn OBA Osdorp, waar we nu de locatie delen met TechGrounds en de aanstaande verhuizing vanuit OBA Slotervaart naar OBA Postjesweg.

3.1. OBA-locaties

OBA Oosterdok

Na de grote verbouwing van OBA Oosterdok (2018), richtte het facilitair beheer in 2019 zich meer op het vestigingennetwerk. Omdat de OBA100-feestkaravaan door de hele stad trok, zijn overal extra onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. OBA Osdorp is in het najaar van 2019 verbouwd zodat de nieuwe samenwerkingspartner TechGrounds gehuisvest kon worden. De meeste bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden 'met de winkel open'. Op 12 december hebben we OBA Osdorp samen met TechGrounds feestelijk heropend. Op deze locatie is ook een Maakplaats 021 gerealiseerd.

In juni startte onze nieuwe samenwerkingspartner House of Skills op de eerste etage van OBA Oosterdok. House of Skills wil (jonge) bezoekers graag op verschillende manieren laten nadenken over hun toekomstige werk.

Volksuniversiteit Amsterdam verhuisde in 2019 met haar kantoor en een aantal cursussen van OBA Javaplein naar OBA Oosterdok. De Volksuniversiteit en de OBA werken sinds 2016 samen. Beide organisaties hebben elkaar veel te bieden en vullen elkaar aan in doelstellingen en aanbod. Op een aantal terreinen is zelfs een overlap en daarom worden er sinds 2019 gesprekken gevoerd om nog intensiever samen te gaan werken.

Why I love this book presenteert na 100 dagen feest de 100 filmpjes van OBA-bezoekers en hun lievelingsboek.

Noord

In Noord spelen OBA-locaties een belangrijke rol als het gaat om taalontwikkeling en leesbevordering bij jonge kinderen én om het vergroten van basisvaardigheden bij volwassenen en ouderen. In OBA Molenwijk en OBA Van der Pek werken we samen met andere partijen uit de buurt voor het organiseren van activiteiten. Ouderen in de Wijk is in OBA Banne en OBA Molenwijk uitgegroeid tot een bekend programma. In OBA Waterlandplein breidde het aantal activiteiten uit, zowel in de Maakplaats (voor jeugd en jongeren) als op het gebied van basis-vaardigheden, zoals een taalsprekbeurt en een Meeleesclub. Ook startte er een tweede educatieve spelinloop, uitgevoerd door Stichting SPIN. Met het UWV waren er voorbereidende gesprekken voor trainingen aan mensen die moeilijk bemiddelbaar zijn voor de arbeidsmarkt.

West

De locaties in West bevinden zich in de meest dichtbevolkte gebieden van Amsterdam. In OBA De Hallen gaven wij een impuls aan de verdere samenwerking met café Belcampo. De programmering werd uitgebreid naar de zondagmorgen en de eerste stappen zijn gezet om het café-deel en het bibliotheekdeel meer in elkaar te laten overlopen.

In OBA Spaarndammerbuurt is op experimentele basis samengewerkt met een pakketdienst, waardoor we de openingstijden konden verruimen en we andere doelgroepen hebben bereikt. OBA Bos en Lommer is een vestiging in een snel veranderende wijk. Deze locatie richt zich vooral op de jeugd, maar er komen ook steeds meer jongvolwassenen.

Voor OBA Mercatorplein is hard gewerkt aan een nieuw ontwerp. Eind juli 2019 is er een geslaagde buurtbijeenkomst gehouden waar buurtbewoners hun wensen voor de verbouwing hebben ingebracht. In het voorjaar van 2020 wordt OBA Mercatorplein verbouwd en volledig nieuw ingericht.

Nieuw-West

De OBA is flink aan de slag in Amsterdam Nieuw-West. In afwachting van de verhuizing naar OBA Postjesweg, sloot per 1 september 2019 de locatie OBA Slotervaart. Alle materialen die in de toekomst hergebruikt zullen worden, zijn tijdelijk opgeslagen.

Naar verwachting opent de nieuwe vestiging in de eerste helft van 2020. Om de dienstverlening aan onze klanten in de tussenliggende periode zo goed mogelijk te organiseren, is in OBA punt Casa Sofia een distributiepunt ingericht. OBA Osdorp werd in november verbouwd, waarbij we ruimte hebben gemaakt voor samenwerkingspartner TechGrounds en een nieuwe Maakplaats. Deze locatie heeft nu meer ruimte om te studeren, te ontmoeten en om te werken aan taal- en digitale vaardigheden op het Leef en leerpunt.

Voor OBA Geuzenveld zijn de mogelijkheden onderzocht voor een andere, beter zichtbare locatie met een samenwerkingspartner. Ook zijn er gesprekken gevoerd met de Hogeschool van Amsterdam voor het project Buurtcampus op de huidige locatie.

We gaan samenwerken met de Flexbieb op IJburg. Sneltekenaar Ed Stoop tekent het verslag van de avond. Hieruit blijkt dat de Flexbieb en de OBA dezelfde waarden delen.

Zuid

In OBA CC Amstel werken we samen met Cultureel Clubhuis Amstel (voorheen theater Ostade A'dam) in een nieuw gebouw in het Asscherkwartier. Hierdoor is er een breed educatief en cultureel programma ontstaan voor de buurt. In OBA CC Amstel is ook een Maakplaats 021 gerealiseerd, waar diverse programma's worden aangeboden.

In OBA Roelof Hartplein zijn de programma's en activiteiten voor volwassenen aanzienlijk uitgebreid. Lezingen van schrijvers als Jan Brokken, Özcan Akyol en Mensje van Keulen trokken vele tientallen bezoekers. Daarnaast werden themaworkshops gehouden, zoals een avond over 'geheugen en vergeten'.

In november is het vernieuwde OBA-Café heropend. De vergaderzaal op de eerste etage wordt steeds vaker gebruikt door leesclubs, groepen en organisaties. De centrale ligging, de ambiance en het geweldige uitzicht op de Van Baerlestraat maken dit tot een populaire (vergader)locatie. Ook door de samenwerking met de Volksuniversiteit volgen steeds meer deelnemers in deze ruimte hun cursus.

OBA Olympisch Kwartier heeft met de komst van pakketdienst Parcls meer bezoekers en ruimere openingstijden kunnen realiseren. In deze vestiging is het Makkelijk Lezen Plein geopend en wordt eens in de twee weken een tabletcfé georganiseerd waar deelnemers alles leren over de mogelijkheden van hun tablet. Ook was OBA Olympisch Kwartier het podium voor jonge voorlezers tijdens de voorrondes van de Nationale Voorleeswedstrijd.

OBA Buitenveldert is het stadsdeel waar relatief de meeste 75-plussers van Nederland wonen. Voor velen van hen speelt OBA Buitenveldert een belangrijke rol. Ze vinden hier hun favoriete boeken, ontmoeten elkaar in de leeszaal en bezoeken hier een activiteit of programma. In deze vestiging wordt daarom veel tijd en energie gestoken in het programma Ouderen in de Wijk. Eens per maand vindt hier ook de Buitenveldertse Ochtend plaats met lezingen over kunst en cultuur.

Oost

OBA Javaplein opende dit jaar de zevende Maakplaats. Vanuit deze vestiging wordt met name veel aandacht besteed aan mensen die hun basisvaardigheden willen ontwikkelen en volwassenen.

OBA Linnaeus heeft ingezet op buurtactivatie van ouderen, met een serie activiteiten en gesprekken met bewoners door Stichting De Tijdmachine. De uitkomsten van de interviews worden gebruikt om ouderen te activeren en een mooi aanbod voor hen te ontwikkelen.

OBA IJburg startte in mei een samenwerking met de FlexBieb. Aanleiding voor de samenwerking is het ontbreken van ontwikkelmogelijkheden voor laaggeletterden in dit gebied. Gezien de ligging van IJburg zijn andere mogelijkheden in het stadsdeel vaak letterlijk een brug te ver en vormen de reiskosten een obstakel voor deze doelgroep. Het programma Leef en leer! heeft de afgelopen 1,5 jaar partijen op IJburg verenigd in een levendig netwerk rond basisvaardigheden, waaronder de FlexBieb.

Het OBA Doeboek *Hoe word je een super-Amsterdammer?* is op alle Amsterdamse basisscholen uitgedeeld aan kinderen van groep 3 t/m 8 (oplage 65.000 exemplaren).

De collectie van OBA IJburg is vooral gericht op jeugd en jongeren, met uitzondering van een kleine wisselcollectie voor volwassenen. Dankzij de samenwerking hebben we nu een wisselcollectie voor volwassenen in de FlexBieb kunnen plaatsen. Deze OBA-wisselcollectie vormt hiermee een aanvulling op de collectie die op basis van donaties is samengesteld.

Zuidoost

OBA Bijlmerplein was ook dit jaar een levendig hart van de wijk, met accent op de jeugd en op het leren van basisvaardigheden in het OBA Leef en leerpunt. In samenwerking met Imagine IC werd een breed cultureel programma voor jong en oud ontwikkeld, dat aansluit bij de culturele diversiteit van dit stadsdeel.

OBA Bijlmerplein was ook de locatie waar de Onderwijsraad en de Raad voor Cultuur eind juni een gezamenlijk advies presenteerden over leesmotivatie. Minister van Engelshoven (OCW) nam het adviesrapport in ontvangst.

In OBA Reigersbos werd het Maakplaats 021-programma verder uitgebouwd naar scholen voor primair en voortgezet onderwijs. Ook kreeg het programma Ouderen in de Wijk in samenwerking met lokale partners meer vorm, om zo de buurtfunctie te behouden en te versterken.

Gemeente Diemen

Vanuit OBA Diemen is buurtparticipatie verstevigd; regelmatig werden hier activiteiten van en door de buurt georganiseerd. Hierdoor is een aanbod ontstaan dat meer aansluit bij de specifieke behoeften in de buurt. Doelgroepen

die extra aandacht verdienen zijn volwassenen met een taalachterstand en ouderen.

Ook is dit jaar in opdracht van de gemeente een haalbaarheidsstudie gedaan naar gezamenlijke huisvesting van OBA Diemen en Theater De Omval.

Buurtparticipatie

In Diemen probeert de OBA een faciliterende en ondersteunende rol aan te nemen in de wijk en haar bewoners. Zo zijn er in 2018 bijeenkomsten georganiseerd voor buurtbewoners en organisaties in Diemen om te inventariseren waar de behoeften van de Diemenaren liggen. In 2018 is hiermee geëxperimenteerd en in 2019 is dit doorgezet.

Dit heeft in 2019 onder meer geleid tot een aantal activiteiten die op structurele basis in Diemen zijn georganiseerd door bewoners: het tweemaandelijks thema café, 'Ladies Drawing Nights' en 'Zaterdag', een open podium en poëziewerkplaats.

In 2019 is meer verdieping ontstaan in de contacten met organisaties in Diemen. Mooie voorbeelden zijn Stichting Vluchtelingenwerk die in OBA Diemen taalcoachavonden organiseert en het wekelijkse Oefenuur en de Meeleesclub, beiden bedoeld voor mensen die hun Nederlandse taal willen verbeteren. Stichting Vluchtelingenwerk weet ons ook goed te vinden als kanaal ter ondersteuning van taalactiviteiten. In 2019 is ook samenwerking met Stichting Welzijn Diemen uitgebouwd.

Winnaar van de Designathon Challenge is 'Room of Science', een ruimte waar je kan leren over wetenschap door proefjes te doen, boeken te lezen en gesprekken te voeren met wetenschappers via Skype.

Andere partijen uit Diemen die een activiteit hebben georganiseerd (al dan niet samen met OBA) in OBA Diemen zijn de Jongerenraad, NDM Jazz en de muziekschool.

Haalbaarheidsstudie OBA Diemen en Theater de Omval

Zoals in de Cultuurnota 2018 – 2022 'Cultuur maak je samen' van de gemeente Diemen staat beschreven, onderzoeken Theater de Omval en de OBA samen met de gemeente Diemen de mogelijkheden om een gecombineerde podium- en bibliotheekfunctie in het gebouw De Omval te realiseren. In lijn met de ambities van de gemeente willen Theater de Omval en de OBA een bruisend cultureel centrum voor de gemeente Diemen ontwikkelen met naast de podium- en bibliotheekfunctie aantrekkelijke horeca en geschikte ruimtes voor cultureel-maatschappelijke organisaties in Diemen.

De krachten bundelen levert niet alleen synergie op tussen de twee organisaties, maar moet ook een impuls geven aan het hele culturele veld in de gemeente Diemen. Door de Muziekschool Diemen, Diemer Omroep Stichting, Stichting Welzijn Diemen en de (culturele) verenigingen te betrekken bij de toekomstplannen, kunnen deze organisaties ook profiteren van betere faciliteiten en een groter bereik. Zo ontstaat tegelijkertijd een breed cultureel netwerk rondom cultuurhuis De Omval. In de gesprekken tussen Theater de Omval en OBA Diemen is gekeken hoe de diverse functies van het theater en de OBA gerealiseerd kunnen worden. Inmiddels ligt er een (concept) planning voor de realisatie van de uitbreiding en verbouwing van het gebouw.

Gemeente Ouder Amstel

In OBA Ouderkerk en OBA Duivendrecht willen we meer met vrijwilligers gaan werken. Hierdoor ontstaat een grotere betrokkenheid bij de buurt en de ontwikkeling van onze platformfunctie. Verder is in samenspraak met de gemeente Ouder Amstel gezocht naar oplossingen voor het exploitatietekort. De versterking van de inzet van vrijwilligers en de mogelijkheden om de huisvestingslasten voor de nabije toekomst te verminderen dragen hieraan bij.

In OBA Ouderkerk en OBA Duivendrecht is in het afgelopen jaar een divers aanbod aan activiteiten voor verschillende doelgroepen neergezet, zowel eenmalige als een aantal maandelijks vast terugkerende activiteiten. Zo worden er in OBA Ouderkerk (samen met vrijwilligers) en in OBA Duivendrecht (samen met o.a. welzijnsorganisatie Coherente) lezingen georganiseerd voor volwassenen.

Voor de kinderen is er de OBA Junior Filmmiddag en speciaal voor kinderen van 2-4 jaar is er Klap eens in je handjes, een muzikaal programma dat wordt uitgevoerd door het Muziekcollectief Ouder-Amstel.

In zowel Ouderkerk als Duivendrecht ervaart de OBA een goede samenwerking met de basisscholen en wordt de OBA regelmatig bezocht voor educatieve programma's.

Taalbevordering

Wekelijks vond in OBA Ouderkerk en OBA Duivendrecht onder begeleiding van vrijwilligers de Meeleesclub plaats, waar mensen werden

De feestkaravaan eindigt op 19 mei 2019 tijdens Expeditie Oosterdok. Het Groot OBA100 koor – speciaal voor de gelegenheid opgericht door Ouderen in de Wijk en Gospelchoir ZO! – zingt de sterren van de hemel.

geholpen hun taalvaardigheid te verbeteren. En in OBA Duivendrecht kwamen, ook weer onder begeleiding van een vrijwilliger of medewerker, kinderen in de leeftijd van 7 tot 9 jaar wekelijks samen voor een leesclub waar zij samen lezen en taalspelletjes deden.

3.2. Collectie

Het gebruik van OBA-locaties door Amsterdammers verandert. Er worden minder boeken geleend, maar mensen brengen meer tijd door in onze vestigingen, voor studie, werk of om deel te nemen aan de vele activiteiten. Bij de uitvoering van de vijf wettelijke kerntaken voor bibliotheken speelt de collectie een belangrijke, verbindende en ondersteunende rol. De collectie is daarmee een belangrijk onderdeel van de OBA.

Dit jaar is een begin gemaakt met het vernieuwen van de collectieprofielen, zodat deze beter aansluiten bij de behoeften van onze doelgroepen en de ontwikkelingen in de samenleving. De digitale collectie werd uitgebreid met nieuwe bronnen en vervangt (met name non-fictie-) delen van de fysieke collectie.

Vooral in buurtvestigingen is bij verbouwingen en verhuizingen de fysieke collectie aangescherpt: kleiner, actueler en toegespitst op de directe omgeving van de locatie. In deze vestigingen wordt de collectie voor de jeugd hierdoor groter dan de collectie voor volwassenen.

Bij het bepalen van de omvang van de collectie wordt een gemiddelde uitleenfrequentie van 3,6 gehanteerd, dit is het aantal uitleningen per boek per jaar. Om de collectie actueel te houden, wordt jaarlijks ongeveer 10% van de collectie vervangen. Met de krimpende collectiebudgetten dreigt het onmogelijk te worden om de certificeringseis (10% van de collectie vervangen) te realiseren. Zorgelijk zijn ook de prijsstijgingen voor de abonnementen op tijdschriften en kranten. Hierdoor wordt het aanbod dat de OBA kan aanbieden steeds kleiner.

Tegelijkertijd zien we OBA-locaties uitgroeien tot toegankelijke platforms waar Amsterdammers en Amsterdamse instellingen elkaar ontmoeten en waar ruimte is voor samenwerkingspartners, groepen bewoners en individuen. De collectie komt daarmee steeds meer in het teken te staan van maatschappelijke thema's en van de diversiteit aan talen en culturen in de stad. Dat sluit aan bij het programma Huis van alle Talen, waarin samen met bezoekers, culturele organisaties en gemeenschappen uit stad en buurt gewerkt wordt aan het opbouwen van een veeltalige collectie en de daaraan verbonden culturele en educatieve agenda.

Directeur Martin Berendse reikt in OBA Slotermeer het 500.000ste BoekStartkoffertje uit aan Mirjam Lobbes en haar babydochtertje Ronja.

4. Organisatie

De ambitie voor de komende beleidsperiode om te transformeren van individuele instelling naar samenwerkingsplatform heeft in 2019 geresulteerd in het opzetten van een Transformatieprogramma. Dit programma is er speciaal op gericht de organisatie de komende jaren te begeleiden bij de transitie naar een OBA 2.0.

Opnieuw ontving de OBA een officieel kwaliteitscertificaat van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Hiermee voldoet de organisatie aan de kwaliteitsnormen die gelden voor Bibliotheken, Cultuurcentra en Taalhuizen. De CBCT toetst als onafhankelijke organisatie de kwaliteit van bibliotheek- en cultuurorganisaties en van programma's en diensten voor geleterdheid.

4.1 Interne organisatie

Kwaliteitscirkel

Om binnen de bedrijfsvoering verbeterpunten op een natuurlijke wijze te stimuleren, werd in het kader van de kwaliteitszorg een kwaliteitscirkel ontwikkeld. Zo werd in 2019 middels het inzetten van de kwaliteitscirkel opvolging gegeven aan de uitkomsten van het Klantentevredenheidsonderzoek (KTO), het Medewerkers Tevredenheidsonderzoek (MTO) en de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). Naast dat de organisatie hiermee bewust wordt gemaakt van de waarde van onderzoeksresultaten,

biedt het de medewerkers een leidraad om gefaciliteerd en gesteund te worden in verbetervoorstellen maar ook om bottom-up initiatieven te realiseren en daarmee bij te dragen een actieve medewerkersbetrokkenheid.

AVG

Veel aandacht is dit jaar uitgegaan naar security & compliance. De AVG wetgeving is geborgd in de organisatie en het rechtenbeheer op het netwerk is aangepast waar noodzakelijk. Alle netwerkverkeer is opnieuw in kaart gebracht waarbij het inkomend en uitgaand dataverkeer is beoordeeld op risico's en de nodige maatregelen genomen zijn.

Er is een speciale werkgroep die de privacy-risico's in kaart heeft gebracht en verder zal gaan met het uitrollen van het projectplan en de bewustwordingscampagne voor het personeel. Vanwege de privacywet heeft de afdeling P&O alle (personeels)dossiers volgens richtlijnen opgeschoond. De afdeling gaat het digitaliseren van de dossiers verder uitbreiden.

Toegankelijkheid

De OBA wil toegankelijk zijn voor álle bezoekers, ongeacht of zij met een beperking te maken hebben. De gemeente Amsterdam maakte het mogelijk om op alle OBA-locaties te laten onderzoeken hoe het met de fysieke toegankelijkheid staat. Dit heeft geresulteerd

Het feest op OBA Oosterdok wordt opgeluisterd met een speciale OBAd van Dolly Bellefleur.

Stadsdeelfeest op OBA Bijlmerplein. Samen met bewoners, bestuurders, OBA-leden en -medewerkers vieren we 100 jaar OBA.

in een adviesrapport met daarin de inmiddels gerealiseerde toegankelijkheidseisen en verbeterpunten.

Naast de fysieke toegankelijkheid kreeg ook de digitale toegankelijkheid aandacht. Het voornemen is om in 2020 workshops te laten organiseren door stichting Accessibility voor medewerkers die online werk verrichten (website, social media, webcare), zodat het vanzelfsprekend wordt om toegankelijk te publiceren op onze digitale kanalen.

4.2. Personeel

Ook afgelopen jaar is de visie voortgezet om meer verantwoordelijkheden in de lijn te beleggen. De afdeling P&O neemt minder een uitvoerende en steeds meer een faciliterende en adviserende rol aan. Er werd kritisch gestuurd op formatie en er zijn bewuste keuzes gemaakt bij het invullen van contracten. In 2019 stroomden er 62 medewerkers uit en 52 medewerkers in, waardoor het aantal medewerkers in dienst in aantal daalde van 317 (243,8 fte) naar 307 (232,21 fte). In 2019 had de OBA vier medewerkers in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt / en vijf medewerkers die gedetacheerd zijn vanuit DWI van de Gemeente Amsterdam. Het quotum is 1,5 medewerker.

Arbozaken

Op het gebied van Arbozaken heeft een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) plaatsgevonden waarvoor een verbeterplan is opgesteld. Daar wordt in de komende jaren uitvoering aan gegeven. Hetzelfde geldt

voor het in 2018 uitgevoerde Medewerkers Tevredenheidsonderzoek (MTO).

Het thema veiligheid blijft een punt van aandacht. In het afgelopen jaar zijn er naar aanleiding van medewerkersbijeenkomsten een veiligheidskader en nieuwe huisregels geformuleerd. In 2020 worden deze geïmplementeerd, evenals het nieuwe Preventiebeleid voor de OBA.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2019 is 8,2%. Dit is hoger dan het percentage van 2018 (7,1%) en hoger dan het streefcijfer van 6%. Het hoge verzuimpercentage in 2019 wordt vooral veroorzaakt door langdurig verzuim, met name in de eerste helft van van 2019.

Het kort en middellang verzuim is in 2019 met (beiden) 0,8% lager dan in 2018. Ook de meldingsfrequentie is gedaald van 1,3 naar 1,1 per jaar.

Er is dit jaar veel aandacht uitgegaan naar ziekteverzuimpreventie. Zo is er strak gemonitord op de reden van het verzuim, werden er gespecialiseerde bureaus ingezet bij langdurig verzuim en zijn leidinggevenden getraind in het voorkomen van ziektemeldingen en het begeleiden van zieke medewerkers.

Vrijwilligers

Sinds 2016 heeft de OBA een vrijwilligersbeleid op basis waarvan betrokken inwoners van Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel zich inzetten voor de uitvoering van bijzondere activiteiten binnen de OBA. Het aantal

Deze deelnemer van het Groot OBA100 koor leest de plannen voor OBA NEXT: "Het is zó goed dat de OBA er is. Dat moet zo doorgaan voor de toekomstige generaties, ik vind het prachtig!"

vrijwilligers is afgelopen jaar verdubbeld van 60 naar 120. In 2019 zijn we gestart met een succesvolle selfservice-pilot waarbij vrijwilligers als gastheer/gastvrouw klanten begeleidden op de OBA-locaties tijdens self service-uren. Deze pilot is geëvalueerd samen met medewerkers, Ondernemingsraad en vrijwilligers. Op basis hiervan zal deze aanpak binnen het hele OBA-netwerk worden uitgevoerd.

4.3 Bedrijfsvoering

OBA Congres

OBA Congres coördineert het gebruik van de zalen en het theater voor alle activiteiten die de OBA en haar partners in OBA Oosterdok organiseren. Partners als Volksuniversiteit Amsterdam, Alliance Française en House of Skills maken veelvuldig gebruik van alle OBA-zalen, in zowel OBA Oosterdok als op andere OBA-locaties in de stad. Naast de vaste partners huren externe organisaties en instellingen de vergaderzalen en het theater per dagdeel. In 2019 zijn de vergaderzalen 2.850 dagdelen verhuurd en het theater 97 dagen.

De verbouwing van OBA Oosterdok (gerealiseerd in 2018), heeft een gunstig effect op het kunnen verhuren van de diverse zalen. Grotere evenementen zijn beter te faciliteren. Hierdoor waren er meer opbrengsten vanuit de verhuur van zalen dan begroot.

OBA Congres werkt nauw samen met de inwonende horecapartner(s). Voor individuele bezoekers van de OBA is er het OBA Café op de begane grond en restaurant Babel op de

7e etage. Beide horecavoorzieningen hebben in 2019 goed gedraaid. De samenwerking met horecapartner Vermaat Groep verloopt naar wens. We hebben in 2019 de samenwerking uitgebreid naar verschillende andere OBA-locaties waar we de verblijfsfunctie van de bibliotheek met ondersteunende horeca willen versterken.

Facilitair beheer

In 2019 zijn veel plannen ontwikkeld en voorbereidingen getroffen die nodig zijn om in 2020 een aantal locaties te verbouwen en in te richten. De OBA werkt aan een handboek voor het verbouwen van toekomstige vestigingen. Hierbij is het uitgangspunt 'kasten tegen de wanden, mensen op de vloer'. Zo proberen we alle functies van een bibliotheek zo optimaal en aangenaam mogelijk vorm te geven in onze verschillende panden.

ICT

Het jaar 2019 was voor de afdeling ICT qua personele bezetting een dynamisch jaar. Het blijkt een uitdaging om geschikt technisch ICT personeel te vinden binnen de door de OBA gebruikte bibliotheek-cao.

Door verbeteringen, aanpassingen en verhuizing van diverse applicaties naar moderne servers heeft de OBA afscheid kunnen nemen van verouderde apparatuur. Dat heeft een besparing opgeleverd op hardware onderhoudscontracten en stroomverbruik.

Ook hebben we digitaal accorderen van facturen geïntroduceerd. Hierdoor zijn we weer een stap dichterbij een *paperless office*.

OBA Oosterdok: via de trappen kom je uit bij de tijdschriftencollectie en het OBA Café.

Alle OBA-locaties zijn in 2019 voorzien van speciale OBA 100-versieringen, zoals vloer- en muurstickers.

OBA online

In 2019 nam het aantal de online-interacties bij de OBA toe. Het aantal bezoeken aan de website www.oba.nl steeg met 13,65% naar 1.533.558. Het aantal opgevraagde pagina's door bezoekers steeg met 9,71% tot 3.107.942.

Op het gebied van zoeken en vinden, één van de hoofdredenen om online contact te hebben met de OBA, steeg het aantal sessies met 2,51% tot 501.295 en de hoeveelheid weergegeven pagina's bij een zoekopdracht met 4,73 % naar 3.345.401.

Digitale ontwikkeling en innovatie

De OBA-API werd succesvol verder ontwikkeld als publiek Amsterdams informatieknooppunt. In 2019 werden meerdere trajecten afgerond om de rol van de OBA-API als centrale hub voor de uitwisseling van content en data over de verschillende digitale publieksplatformen uit te breiden.

De tweede fase van de doorontwikkeling van de website OBAjunior.nl werd afgerond: Dit betekende integratie van Wizenoze en e-books, en een reeks aanpassingen vanwege de functionaliteit.

Ook werd de eerste fase van de website voor het Huis van Alle Talen afgerond, een platform voor partners en Amsterdammers voor uitwisseling over taal en cultuur.

Kwaliteitsverbetering

Op de website oba.nl werd een nieuwe agenda in gebruik genomen. Hierdoor is de vindbaarheid verbeterd en zijn ook processen achter de schermen herzien.

In 2019 kreeg de narrowcasting een nieuwe vormgeving. Op alle OBA-locaties worden bezoekers via de narrowcastingschermen geattendeerd en geïnformeerd over activiteiten en collectie.

Ook is er in 2019 hard gewerkt aan de OBA Beeldbank, waarin alle mogelijke beelden voor online en offline gebruik worden opgeslagen. Alle betrokken medewerkers worden getraind in het zelfstandig gebruik van deze Beeldbank. De Beeldbank draagt bij aan een eenduidige professionele uitstraling van OBA-uitingen op al onze locaties.

Partnernetwerk

De online activiteiten van de OBA droegen in 2019 actief bij aan de samenwerking tussen OBA en partners. Zo werkten we nauw samen met de HvA aan de doorontwikkeling van de OBA-API. Groepen studenten waren intensief betrokken bij het ontwikkelen van digitale innovaties op het snijvlak van digitaal en maatschappij. Met Adamnet-partners werd gewerkt aan de implementatie van de studiekaart Amsterdam, een overzichtskaart van alle beschikbare studielocaties in Amsterdam.

5. Financiën

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen in het jaar 2019 genoemd.

5.1 Financiële ontwikkelingen 2019

Innovatieplan 2016-2018

Bij de uitvoering van het Beleidsplan 2015-2018 is met de gemeente Amsterdam afgesproken om de daarvoor bestemde reserves aan te wenden voor vernieuwing van de infrastructuur. Het ging

daarbij om aanpassingen van OBA Oosterdok, modernisering van het vestigingennetwerk, vernieuwing van de organisatie en investeringen in automatisering en OBA online. De afschrijvingen in verband met dit Innovatieplan worden ten laste van de daarvoor gevormde reserve gebracht.

Bedrijfsvoering 2019

In onderstaand overzicht is een analyse van de staat van baten en lasten gemaakt.

	2019	2018	2019	2018
Analyse staat van baten en lasten	Begroting	Resultaat		Resultaat
Baten				
Subsidies lopend jaar	28.532.300	28.586.507	54.207	27.643.976
Subsidies voorgaande jaren	0	-22.000	-22.000	18.330
Contributies	1.693.600	1.639.909	-53.691	1.628.772
Administratiegelden	285.500	105.265	-180.235	293.904
Overige baten	1.701.400	1.847.666	146.266	1.361.518
Som der baten	32.212.800	32.157.347	-55.453	30.946.500
Lasten				
Personeelskosten	15.394.500	15.412.478	17.978	15.633.850
Afschrijvingen	2.376.600	2.369.695	-6.905	2.252.236
Huisvestingskosten	10.543.700	10.393.291	-150.409	11.585.962
Kosten organisatie	3.142.700	3.298.039	155.339	3.222.446
Mediakosten	1.904.300	2.157.802	253.502	2.088.288
Kosten automatisering	991.600	883.811	-107.789	1.230.791
Som der lasten	34.353.400	34.515.116	161.716	36.013.573
Resultaat	-2.140.600	-2.357.769	-217.169	-5.067.073
Saldo financiële baten en lasten	0	3.417	3.417	5.025
Exploitatiesaldo	-2.140.600	-2.354.352	-213.752	-5.062.048
Dotatie / onttrekking bestemmingsreserves				
Personeel	-241.300	-241.337	-37	-394.066
Groot onderhoud gebouwen vestigingen	0	0	0	-3.145.000
Inventaris Centrale bibliotheek	0	0	0	-8.294.197
Groot onderhoud Centrale bibliotheek	0	0	0	-1.500.000
Nieuwbouw / verbouw vestigingen	-218.200	-218.200	0	-132.000
Inrichting vestigingen	0	0	0	-195.462
OBA 100	-300.000	-300.000	0	100.000
Innovatieplan 2016 - 2018	-1.381.100	-1.381.134	-34	9.320.094
	-2.140.600	-2.140.671	-71	-4.240.631
Resultaat toegevoegd aan de Overige Reserve	0	-213.681	-213.681	-821.417
Totaal	-2.140.600	-2.354.352	-213.752	-5.062.048

Uit de analyse van de staat van baten en lasten blijkt dat het resultaat uit de gewone bedrijfsvoering van de OBA in het boekjaar 2019 in totaal € 213.681 negatief bedraagt. De lasten zijn € 161.716 hoger dan begroot. De baten zijn € 55.453 minder dan begroot. Het saldo van de financiële baten en lasten bedroeg € 3.417 positief. Dit resultaat kan als volgt worden toegelicht.

Baten

De baten bestaan uit de subsidies, de inkomsten gebruikers (de contributies en de administratiegelden) en de overige baten.

Subsidies

De subsidie inkomsten bestaan uit de exploitatiesubsidies van de gemeente Amsterdam, gemeente Ouder Amstel, gemeente Diemen en de projectsubsidies. Het resultaat van de subsidies is € 54.207 hoger dan de begroting. Er zijn meer projectsubsidies binnengekomen dan aanvankelijk was begroot.

In 2018 ontving de OBA in totaal € 987.308 aan projectsubsidies. Ten opzichte van het jaar 2018 is de opbrengst uit projectsubsidies met meer dan 20 % gestegen.

	2018	2019	2019	2019
Subsidies	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Gemeente Amsterdam	26.056.321	26.753.400	26.753.386	-14
Gemeente Ouder Amstel	291.612	291.600	299.340	7.740
Gemeente Diemen	308.735	333.400	332.968	-432
Exploitatiesubsidies	26.656.668	27.378.400	27.385.694	7.294
Maakplaats	400.000	361.200	350.000	-11.200
Leef en Leer	288.320	400.000	391.320	-8.680
Ouderen in de wijk	197.000	197.000	197.000	0
OBA 100	0	0	43.000	43.000
Overige projecten	101.988	171.700	219.493	47.793
Projecten	987.308	1.129.900	1.200.813	70.913
Overige subsidies	0	24.000	0	-24.000
Overig	0	24.000	0	-24.000
	27.643.976	28.532.300	28.586.507	54.207

Subsidies voorgaande jaren

De post van - € 22.000 in verband met subsidies voorgaande jaren betreft een afboeking in verband met de lagere vaststelling van een subsidiebedrag voor het Europe Direct infopunt. Deze post had betrekking op het boekjaar 2018.

Contributies en administratiegelden

De inkomsten uit contributies zijn in totaal € 1.639.909 (in 2018: € 1.628.772). Ten opzichte van het voorgaande jaar is de contributieopbrengst dus stabiel. In de begroting was een lichte contributiestijging opgenomen, maar deze stijging is helaas niet gerealiseerd. De opbrengst was € 53.691 lager dan begroot. De administratiegelden zijn € 180.235 lager dan begroot. Belangrijke ontwikkeling is dat onze leden via een app een melding krijgen voor het tijdig inleveren van de geleende media. Voor de begroting 2019 was de inschatting

gemaakt dat de inkomsten gelijke tred zouden houden met de trend van de laatste jaren.

De nieuwe signaleringsapp is (voor de leden) zo'n succes, dat de OBA hierdoor fors minder inkomsten uit administratiegelden heeft. De budgetten 2020 zullen worden aangepast in verband met deze ontwikkeling.

Overige baten

De overige baten bestaan uit de posten Centrale/ vestigingen, Programmering, Facilitair, Directie/ Staf en Media. De overige baten zijn € 146.266 hoger dan de begroting.

Evenals in het voorgaande jaar is opnieuw een stijging zichtbaar ten opzichte van het vorige boekjaar. De belangrijkste oorzaken zijn een

stijging van de inkomsten voor zalenverhuur en de doorbelasting van het gebruik van horeca aan de klanten die daar gebruik van maken. Door de stijging van de overige baten en de daling van contributie- en administratiegelden is 2019 voor de OBA het eerste jaar waarin de overige baten hoger zijn dan de klassieke contributie- en administratiegelden.

	2018	2019	2019	2019
Overige baten	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Centrale en vestigingen	27.503	21.500	27.240	5.740
Programmering	126.766	200.700	176.581	-24.119
Facilitair met o.a. zalenverhuur en horeca	1.053.884	1.244.900	1.363.973	119.073
Media	62.865	64.700	51.826	-12.874
Projecten	76.605	145.000	161.049	16.049
Directie / Staf	13.895	24.600	66.997	42.397
	1.361.518	1.701.400	1.847.666	146.266

Lasten*Personeel*

De personeelskosten in verband met de gewone bedrijfsvoering bestaan uit de kosten voor personeelsformatie, personeel derden, bewaking, opleidingskosten en overige kosten. De totale uitgaven in verband hiermee bedroegen

€ 15.412.478 (2018: € 15.633.850). Daarmee vertonen de personeelskosten een stabiel beeld. Vanwege bijzondere regelingen met medewerkers die de OBA hebben verlaten, heeft de OBA eenmalige uitgaven gedaan. Hiervoor was een reserve gevormd. De eenmalige kosten zijn voor € 241.337 ten laste gebracht van deze reserve.

	2018	2019	2019	2019
Personeel	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Personeel formatie + derden	14.357.938	14.279.500	14.286.665	7.165
Bewaking	830.117	850.000	860.935	10.935
Opleidingen	173.577	130.000	118.971	-11.029
Overig	272.218	135.000	145.907	10.907
	15.633.850	15.394.500	15.412.478	17.978

Afschrijvingen

De post afschrijvingen bestaat uit:

1. Afschrijvingen in verband met het Investeringsplan 2016 – 2018 waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd. In het jaar 2019 komt een bedrag van € 1.381.134 ten

laste van deze bestemmingsreserve.

2. Gewone afschrijvingen. Hiervoor was in 2019 een bedrag van € 995.500 begroot. De daadwerkelijke afschrijvingen waren € 6.905 lager dan in de begroting was voorzien.

Afschrijvingen	2018	2019	2019	2019
	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Verbouwingen	931.525	1.103.800	1.090.289	-13.511
Inrichting	874.607	839.600	873.368	33.768
Transportmiddelen	3.734	3.700	3.734	34
Machines en apparatuur	122.194	109.200	119.137	9.937
Automatisering	320.176	320.300	283.167	-37.133
	2.252.236	2.376.600	2.369.695	-6.905

Huisvestingskosten

De totale huisvestingskosten bedroegen in 2019 € 10.393.291 (2018: € 11.585.962). De huisvestingskosten zijn daarmee ruim € 1 mln. lager dan in het voorgaande jaar en € 150.409 lager dan aanvankelijk was begroot.

De extra schoonmaakkosten (€ 180.658) zijn terug te voeren op het intensieve ruimtegebruik vanwege de jubileumviering en de nieuwe partners in de verschillende OBA-vestigingen.

Waar nodig zullen hierop de budgetten 2020 worden aangepast en doorbelastingen aan de gebruikers plaatsvinden.

Bij de definitieve energieafrekeningen is vast komen te staan dat de kosten in verband met de overstap naar een leverancier voor groene stroom (op verzoek van de gemeente Amsterdam) hoger zijn dan aanvankelijk was verwacht. Het gevolg is een overschrijding van € 99.757 ten opzichte van de begroting.

Huisvestingskosten	2018	2019	2019	2019
	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Huur en service	6.545.245	6.441.200	6.487.071	45.871
Klein onderhoud	501.031	594.000	520.967	-73.033
Schoonmaak	1.770.126	1.376.100	1.556.758	180.658
Energie en water	548.934	529.600	629.357	99.757
Overige huisvesting	1.199.366	561.100	549.138	-11.962
Dotatie voorziening Centrale	1.021.260	1.041.700	650.000	-391.700
	11.585.962	10.543.700	10.393.291	-150.409

Voor de voorziening groot onderhoud OBA Oosterdok is € 650.000 opgenomen in de jaarrekening. De aanpassing van deze dotatie komt voort uit het, op verzoek van de gemeente Amsterdam, in 2019 nieuw opgestelde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) voor OBA Oosterdok en wordt verder toegelicht in de jaarrekening.

Organisatiekosten

De kosten organisatie betreffen onder meer de programmakosten (Centrale/vestigingen, Jeugd & Jongeren, Volwassenen, Marketing/Communicatie, OBAonline, Maakplaats 021, Leef en leer!, Ouderen in de Wijk en diverse projecten).

In 2019 maken ook alle programmakosten (inclusief de viering van het 100-jarig bestaan van de OBA en de bijdrage aan het jubileumboek) deel uit van de programmakosten. De totale programmakosten bedroegen in 2019 € 1.822.783. Daarnaast vallen onder de post organisatiekosten de algemene organisatiekosten (Repro, Transport, Facilitair zaken, Inkoop horeca en Organisatie). Hier bedroegen de totale uitgaven € 1.475.256. De belangrijkste oorzaak van de overschrijding zijn de extra kosten voor de jubileumviering. Een bedrag van € 300.000 is ten laste van de eerder gevormde bestemmingsreserve OBA 100 geboekt.

	2018	2019	2019	2019
Kosten organisatie	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Centrale en vestigingen	47.411	50.000	38.417	-11.583
Jeugd & Jongeren	102.646	190.000	164.709	-25.291
Volwassenen	497.858	185.000	199.663	14.663
Ouderen & Basisvaardigheden	0	125.000	27.610	-97.390
Marketing	302.064	240.000	251.216	11.216
OBA Online	128.163	60.000	69.645	9.645
Maakplaats	333.923	336.200	339.896	3.696
Leef en Leer	144.705	217.400	124.025	-93.375
Ouderen in de wijk	62.488	22.600	0	-22.600
OBA 100	0	300.000	494.354	194.354
Diverse projecten	54.664	141.700	113.248	-28.452
	1.673.922	1.867.900	1.822.783	-45.117
Repro	51.290	61.400	44.435	-16.965
Transport	227.240	190.000	235.533	45.533
Facilitair	412.014	400.000	393.026	-6.974
Inkopen horeca	271.775	240.000	275.625	35.625
Organisatie	586.205	383.400	526.637	143.237
	1.548.524	1.274.800	1.475.256	200.456
	3.222.446	3.142.700	3.298.039	155.339

Mediakosten

De mediakosten bedroegen in 2019 in totaal € 2.157.802 (2018: € 2.088.288). De begrotingsopdracht is hiermee met € 253.502 overschreden. Dit heeft voornamelijk te maken met de 'oude bestelprofielen' waarmee NBD Biblion het eerste halfjaar van 2019 nog heeft

gewerkt. Toen duidelijk was dat deze niet meer pasten op de nieuwe budgetten is bijgestuurd. Inmiddels is met NBD Biblion afgesproken om over te stappen van een kwartaalmonitoring naar een maandmonitoring. Hiermee kunnen budgetoverschrijdingen in de toekomst worden voorkomen.

	2018	2019	2019	2019
Media	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Media	1.305.239	1.108.300	1.443.823	335.523
Digitale bronnen	15.395	35.000	18.993	-16.007
Tijdschriften	423.685	375.000	325.104	-49.896
Leenrecht	316.370	310.000	300.608	-9.392
Muziekweb	22.224	23.000	27.460	4.460
Huis van alle talen	0	50.000	34.063	-15.937
Overig	5.375	3.000	7.751	4.751
	2.088.288	1.904.300	2.157.802	253.502

Automatiseringskosten

De totale automatiseringsuitgaven in 2019 bedroegen € 883.811. Dat is € 107.789 lager dan

de begroting. Hierop is taakstellend gestuurd om de te verwachten overschrijding in de mediapost te kunnen opvangen.

	2018	2019	2019	2019
Automatisering	Resultaat	Begroting	Resultaat	
Onderhoud	199.484	210.000	266.855	56.855
Kantoorautomatisering	817.824	555.100	363.642	-191.458
Datacommunicatie + overig	213.483	226.500	253.314	26.814
	1.230.791	991.600	883.811	-107.789

Financiële baten en lasten

De rente baten zijn € 3.417 hoger dan begroot. Bij het opstellen van de begroting 2019 is gerekend met een rentepercentage van 0,00%. In de praktijk is dit percentage bij een enkele rekening nog 0,01%.

De overige reserve heeft nu een saldo van € 2.002.057,-. Dit is ongeveer 6% van de jaarlijkse exploitatie. Inzet van de OBA is om gedurende de komende boekjaren de algemene reserve stapsgewijs weer tot het gewenste niveau van 10% te verhogen.

Bestemming Resultaat

Het totale resultaat van - € 2.354.352,- is aangewend voor:

- bestemmingsreserve personeel - € 241.337,-
- bestemmingsreserve nieuwbouw/verbouw vestigingen - € 218.200,-
- bestemmingsreserve OBA 100 - € 300.000,-
- bestemmingsreserve Innovatieplan 2016 – 2018 - € 1.381.134,-
- algemene reserve - € 213.681,-

Een algemeen uitgangspunt is dat de overige reserve bij voorkeur een omvang heeft van ongeveer 10% van de jaarlijkse exploitatie.

	2019
Algemene reserve	
Beginstand	2.215.738
Resultaat	-213.681
Eindstand	2.002.057
	1.230.791

5.2 Risico's

Het belangrijkste en reële risico voor de OBA is het verlies van subsidiemiddelen in de komende jaren. Van de totale opbrengsten wordt jaarlijks ongeveer 85% gevormd door de instandhoudingssubsidies van de gemeenten Amsterdam, Diemen en Ouder Amstel. Nog in de vorige collegeperiode heeft het gemeentebestuur van Amsterdam besloten de subsidie aan de OBA structureel te verlagen met €1.000.000 per jaar. Een tweede risico is dat de indexeringen van de subsidies en inkomsten geen gelijke tred houden met de loonontwikkeling en de kostenstijgingen. In het afgelopen najaar is gebleken dat het aanvankelijke voornemen van de gemeente Amsterdam om de subsidies met 2% te indexeren per 1 januari 2020, werd omgezet in een eenmalige bijdrage van 0,9%.

Als niet alsnog extra middelen in de gemeentebegroting worden gevonden om dit probleem te repareren zal de OBA verder in de kosten moeten snijden. Zonder oplossing zal de OBA per 1 januari 2021 terugvallen op het subsidieniveau 2019. Daarbovenop zal moeten blijken of de indexeringstranche 2021 dan wel wordt toegekend. Hiertegenover staan reële loon- en prijsontwikkelingen van enkele procenten per jaar. Om dit op te vangen zal verder moeten worden bezuinigd.

Een risico dat tot voor kort ondenkbaar leek, betreft een gedwongen sluiting van alle OBA-vestigingen. Toch heeft de OBA, net als heel veel andere maatschappelijke instellingen en bedrijven, hiermee als gevolg van de Corona-crisis, met ingang van 13 maart 2020 te maken. Ten tijde van de vaststelling van dit Bestuursverslag 2019 is het nog lastig te overzien wat de impact hiervan voor de OBA en de met de OBA verbonden organisaties en leveranciers is.

Beheersingsmaatregelen

Belangrijke beheersingsmaatregelen om subsidiekortingen dan wel achterblijvende indexeringen op te vangen zijn:

- Verlaging personeelskosten. Om in te spelen op fluctuaties hanteert de OBA een flexibele schil. Verkleining van de personeelsformatie kan gevolgen hebben voor openingstijden en dienstverlening.
- Verlaging huisvestingskosten. De OBA stuurt al enkele jaren actief op verlaging van de huisvestingskosten door efficiëncymaatregelen, zoals het afstoten van dure grote locaties en het delen van huisvesting met andere maatschappelijke/culturele instellingen.
- Verhoging eigen inkomsten.

Vorming van reserves en voorzieningen

Om schoksgewijze ontwikkelingen met betrekking tot de subsidie-inkomsten te kunnen opvangen, vormt de OBA een aantal reserves en voorzieningen. Voor de verbouw en nieuwbouw van de vestigingen is een aantal bestemmingsreserves gevormd. Voor het groot onderhoud van de Centrale OBA wordt jaarlijks een voorziening getroffen.

Met deze maatregelen streeft de OBA ernaar om verminderingen van de subsidie te kunnen opvangen zonder grote reorganisaties en met behoud van de dienstverlening aan de gebruikers.

Samen met studenten van de Hogeschool van Amsterdam organiseert de OBA speciale Belastingdagen, waarbij studenten OBA-bezoekers helpen bij hun belastingaangifte.

Samenwerkingspartner Volksuniversiteit Amsterdam biedt cursussen aan op OBA-locaties. De dienstverlening op deze locaties (zoals openingstijden) wordt dankzij deze partner vergroot.

Conclusies en vooruitzichten

Na 100 jaar is de OBA een vaste waarde in Amsterdam. Daar kan niemand omheen. Maar: als de stad verandert, moet de OBA meebewegen. Zo kunnen we inspelen op de nieuwe behoeften van Amsterdammers, maar kunnen we ook de aangescherpte kaders en nieuwe financiële werkelijkheid tegemoet treden. Daarmee lijkt de opgave van de OBA op die van alle grote maatschappelijke organisaties in Amsterdam en (vrijwel) alle openbare bibliotheken ter wereld: relevant blijven in een sterk veranderende omgeving, focus op de (wettelijke) kerntaken en meer doen met minder middelen.

Dat vraagt om goed doordachte en stevige keuzes, wendbaarheid en bundeling van krachten. De OBA kan haar missie 'Samen leren, samen leven' alleen maar realiseren in samenwerking met partners die daar met ons de schouders onder willen zetten. Daarom zal het onderscheid tussen 'eigen programmering' en 'partnerprogrammering' verdwijnen. Eigen programmering = partnerprogrammering, want onze inzet is dat we zoveel mogelijk programma's en activiteiten in samenwerking met partners uitvoeren. Alleen zo realiseren we de impact op de schaal waar Amsterdam om vraagt.

Meer doen met minder middelen

Gemeentelijke programma's noemen de OBA een belangrijke partner en kunnen een (financiële) bijdrage leveren aan de OBA-activiteiten. Daarnaast heeft het gemeentebestuur financiële middelen gereserveerd voor OBA NEXT, het innovatieprogramma van de OBA en de nieuwe locatie op de Zuidas. Tegelijkertijd heeft de gemeenteraad duidelijk uitgesproken te verwachten dat dit niet ten koste gaat van het bestaande OBA-netwerk. We kunnen deze visie van harte onderschrijven, maar maken ons tegelijkertijd zorgen over de steeds krappere begroting.

Door recente besluitvorming binnen de gemeente Amsterdam is het gat tussen de indexering van de subsidies en de loon- en prijsontwikkeling opnieuw groter geworden. Als er geen aanvullende middelen op de gemeentebegroting van 2021 worden gevonden, zakt het subsidieniveau van de OBA op 1 januari 2021 terug naar het niveau 2019. Tegelijkertijd zullen de lonen naar verwachting met ingang van 2021 twee keer 3% hoger zijn dan het niveau 2019. Samen met de prijsontwikkeling zal dit voor het nieuwe meerjarenperspectief een negatief begrotingseffect van ongeveer € 1 mln hebben. De presentatie van

Op onze locatie aan het Bijlmerplein delen we het pand met erfgoedinstelling Imagine IC. Hier vormen expositieruimte en bibliotheek samen een levendige ontmoetingsplek in de buurt.

de gemeentelijke Voorjaarsnota 2020 is daarom voor de OBA extra spannend.

Meer doen met minder middelen. Dat zal het motto van de OBA voor de komende jaren moeten zijn. Daarom is de keuze gemaakt om afscheid te nemen van te dure en te grote locaties, waar de OBA alleen is gehuisvest. Daarnaast nemen we afstand van de klassieke opvatting dat de deur in onze vestigingen alleen maar open kan als we zelf aanwezig zijn. We gaan serieus uitvoering geven aan ons voornemen om op verschillende momenten in de week de sleutel aan partners en/of vrijwilligers te geven. Ook kan de buurt gebruik maken van onze faciliteiten voor buurtgerichte activiteiten. In genoemde situaties zijn OBA-medewerkers dan alleen aanwezig voor een bijzondere activiteit (informatiesprekuren, educatief programma, etc.) of als toezichthouder op afstand (in verband met het veiligheidsbeleid)

Locaties delen met partners

We nemen eveneens afstand van de opvatting dat we alleen 'echte' dienstverlening kunnen realiseren op onze 'eigen vloeren'. De bestaande wisselcollecties en servicepunten bewijzen het tegendeel, hoewel ze relatief onbekend zijn in de stad. In onze Beleidsvisie spraken we nog van hotspots. We gaan deze *shop in shop*-formule verder uitbouwen tot een volwaardig netwerk van kleinschalige OBA punten, die de witte vlekken op de kaart van Amsterdam inkleuren met dienstverlening voor de doelgroepen (kinderen, ouderen) voor wie nabijheid van groot belang is.

Nu ons eeuwfeest achter de rug is, is OBA100 geen focuspunt meer. Het jaar 2025, de 750ste verjaardag van de stad Amsterdam, zal een nieuwe mijlpaal zijn. Dan hopen we volledig te zijn getransformeerd tot (misschien wel) het grootste samenwerkingsplatform van Amsterdam én dan hopen we OBA NEXT op te kunnen leveren. Ons transformatieprogramma heet dan ook: OBA2025.

Tenslotte

Dit bestuursverslag is vrijwel volledig 'thuiswerkend' tot stand gekomen omdat alle OBA-vestigingen sinds 13 maart 2020 voor het publiek gesloten zijn en OBA-medewerkers zoveel als mogelijk vanuit huis werken. Het is nauwelijks te overzien wat de consequenties van het Coronavirus voor iedereen zal zijn. Vanuit de OBA kijken we vooral naar de bijdrage die we nog kunnen leveren aan de stad en hoe we Amsterdammers nog kunnen blijven helpen. Daarnaast doen we ons best om de financiële consequenties beheersbaar te houden voor de OBA, voor onze partners en onze leveranciers. Op dit punt zijn de vooruitzichten nog allerm minst duidelijk, maar weten we ons gesteund door onze partners, onze financiers en onze medewerkers.

Verslag van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft in het jaar 2019 vier reguliere vergaderingen gehouden. De auditcommissie van de raad van toezicht is drie keer bijeen geweest. De remuneratiecommissie heeft in 2019 een gesprek met de bestuurder gevoerd. Gedurende het jaar 2019 heeft de raad van toezicht twee maal gesproken met de ondernemingsraad van de OBA. Leden van de raad van toezicht zijn betrokken geweest bij de vele activiteiten in het kader van de viering van de 100e verjaardag van de OBA. Eind 2019 heeft Femke den Boer, na een lidmaatschap van twee maal vier jaar als lid van de raad van toezicht afscheid genomen. Deze vacature zal in 2020 worden vervuld.

De auditcommissie en de accountant BDO hebben in de voorjaarsvergadering van de auditcommissie de jaarstukken 2018 besproken. Deze zijn vervolgens door de raad van toezicht goedgekeurd. In de najaarsvergadering heeft de auditcommissie met de accountant gesproken over de resultaten van de interim-controle en de controleopdracht voor het boekjaar 2019. De auditcommissie heeft daarnaast gesproken met de bestuurder, de controller en de sectormanager bedrijfsvoering over de ontwikkelingen op het gebied van planning & control en IT-systemen binnen de OBA.

De raad van toezicht heeft in de september- en novembervergadering gesproken over de zelfevaluatie van de OBA in het kader van de vierjaarlijkse certificering van openbare bibliotheken. In december vond een gesprek met beide auditoren t.b.v. de certificeringsprocedure plaats.

Bijzondere aandacht van de raad van toezicht is in 2019 uitgegaan naar de financiële positie en het perspectief op lange termijn voor de OBA. De raad van toezicht is verheugd over het besluit van de gemeente Amsterdam om middelen te reserveren voor een nieuwe innovatie OBA-vestiging op de Zuidas (OBA NEXT), maar tegelijkertijd bezorgd over de achterblijvende financiële compensatie voor loon- en prijsontwikkeling in de begroting 2020 van de gemeente Amsterdam. Dit klemt des te meer nu de gemeenteraad van Amsterdam bij de besluitvorming rond OBA NEXT als voorwaarde heeft gesteld dat het vestigingennetwerk van de OBA in stand moet blijven. De raad van toezicht is het van harte met dit uitgangspunt eens, maar wil er tegelijkertijd voor waken dat de OBA geen ondraagbare last op de schouders krijgt. Het vestigingennetwerk en de dienstverlening van de OBA kunnen alleen in stand blijven, als financiering van de OBA gelijke tred houdt met de bevolkingsgroei en de loon- en prijsontwikkelingen. Samen met de bestuurder van de OBA zet de raad van toezicht zich in voor toekomstvastе financiële afspraken met de gemeenten.

De raad van toezicht spreekt tenslotte graag zijn erkentelijkheid uit voor de inzet van alle OBA medewerkers voor de organisatie.

Amsterdam, 27 maart 2020

Job Cohen, *voorzitter raad van toezicht*
Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam

Bijlage 1 Prestatie-indicatoren

O. ALGEMEEN Ambities/beoogd effect	Resultaat 2017	Resultaat 2018	Doelstelling 2019	Gerealiseerd 2019	verschil t.o.v. 2018	
					abs.	%
Vergroten totaal aantal bezoeken	3.697.123	3.822.966	4.600.000	4.005.416	182.450	4,8
Bezoeken vestigingen-netwerk	2.253.222	2.344.437	2.425.000	2.559.138	214.701	9,2
Bezoeken OBA Oosterdok	1.493.484	1.462.649	1.500.000	1.446.278	-16.372	-1,1
Bezoeken OBA Online: digitale sessies	1.309.492	1.482.398	675.000	1.533.558	51.160	3,5
Bezoeken OBA Online: digitale users	678.851	767.951	n.v.t.	3.409.868	2.641.917	344,0
Vergroten totaal aantal leden	174.371	173.784	173.000	161.205	-12.579	-7,2
JEUGD						
0 t/m 3 jaar				9.505		
4 t/m 11 jaar				51.348		
12 t/m 17 jaar				33.428		
SUBTOTAAL JEUGD				94.281		
VOLWASSENEN						
18 t/m 66 jaar				49.572		
67 jaar en ouder				13.252		
waarvan Stadspashouders (18 jaar en ouder)				6.844		
SUBTOTAAL VOLWASSENEN				62.824		
Overig				4.100		
TOTAAL	174.371	173.784	173.000	161.205	-12.579	-7,2
Stabiliseren totaal aantal uitleningen	2.580.645	2.455.600	2.300.000	2.429.357	-26.243	-1,1
Aantal OBA vestigingen inclusief OBA Oosterdok	26	27	28	27	0	0,0
Aantal openingsuren per week (inclusief OBA Oosterdok)	1.032	1.140	1.200	1.147	7	0,6
Verhogen klanttevredenheid tov 2016	n.v.t.	46 (NPS)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
1. Doelgroep 0 t/m 3 jaar						
Ambities/beoogd effect						
Alle baby's en peuters in Amsterdam bereiken via het programma Bookstart	9.843	9.843	10.000	9.505	-338	-3,4
Uitbreiden aantal vestigingen met structurele Boekstartactiviteit	9	26	26	26	0	0,0
2. Doelgroep 4 t/m 11 jaar						
Ambities/beoogd effect						
Alle kinderen in Amsterdam bereiken met naast leesbevordering een accent op 21ste eeuwse vaardigheden	150	217	165	217	0	0,0
3. Doelgroep 12 t/m 17 jaar						
Ambities/beoogd effect						
Aantal OBA vestigingen inclusief OBA Oosterdok						
Aantal openingsuren per week (inclusief OBA Oosterdok)						
Verhogen klanttevredenheid tov 2016						

Bijlage 2 Prestaties vestigingen

	bezoekers				leders	
	2018	2019	verschil 19/18	verschil %	2018	2019 v
Stadscentrum	1.462.649	1.446.278	(16.372)	-1,1	56.769	51.323
OBA Oosterdok (incl. WIS/MAG)	1.462.649	1.446.278	(16.372)	-1,1	56.769	51.323
Noord	335.076	372.359	37.283	11,1	15.941	15.036
OBA Waterlandplein	107.463	113.579	6.116	5,7	5.231	4.897
OBA Banne	83.280	83.748	468	0,6	3.699	3.608
OBA Molenwijk	88.571	101.011	12.440	14,0	4.293	4.076
OBA Van der Pek	55.762	74.021	18.259	32,7	2.718	2.455
Nieuw West	333.416	326.056	(7.360)	-2,2	21.635	19.423
OBA Osdorp	111.732	111.974	242	0,2	9.596	8.757
OBA Slotermeer	116.787	123.210	6.423	5,5	5.172	4.414
OBA Slotervaart (gesloten per 01-10-2019)	47.393	30.979	(16.414)	-34,6	3.570	3.180
OBA Geuzenveld	57.504	59.893	2.389	4,2	3.297	3.072
West	617.382	668.503	51.121	8,3	22.173	20.836
OBA De Hallen	345.989	364.651	18.662	5,4	5.249	5.261
OBA Mercatorplein	71.607	76.375	4.768	6,7	5.378	4.859
OBA Staatsliedenbuurt	72.147	75.405	3.258	4,5	3.702	3.437
OBA Bos en Lommer	86.007	83.491	(2.516)	-2,9	5.502	5.110
OBA Spaardammerbuurt	41.632	68.581	26.949	64,7	2.342	2.169
Oost	346.966	354.658	7.692	2,2	19.378	18.780
OBA Javaplein	180.328	185.315	4.987	2,8	6.701	6.537
OBA Linnaeus	108.925	113.919	4.994	4,6	8.150	7.760
OBA IJburg	57.713	55.424	(2.289)	-4,0	4.527	4.483
Zuidoost	280.158	305.013	24.855	8,9	11.536	10.762
OBA Bijlmerplein	148.878	158.293	9.415	6,3	6.086	5.459
OBA Reigersbos	115.400	136.425	21.025	18,2	5.443	5.280
OBA-punt Ganzenhoef	15.880	10.295	(5.585)	-35,2	7	23
Zuid	286.958	376.181	89.223	31,1	18.361	17.295
OBA Roelof Hartplein	100.398	99.051	(1.347)	-1,3	7.282	6.839
OBA Buitenveldert	74.295	73.197	(1.098)	-1,5	4.161	3.920
OBA Olympisch Kwartier	55.928	91.354	35.426	63,3	3.618	3.510
OBA CC Amstel	56.337	112.579	56.242	99,8	3.300	3.026
Gemeente Amsterdam	3.662.605	3.849.048	186.443	5,1	165.793	153.455
Diemen	78.379	80.000	1.621	2,1	4.893	4.833
OBA Diemen *	78.379	80.000	1.621	2,1	4.893	4.833
Gemeente Ouderamstel	81.982	83.325	1.343	1,6	3.098	2.917
OBA Duivendrecht	41.610	40.089	(1.521)	-3,7	1.165	1.102
OBA Ouderkerk	40.372	43.236	2.864	7,1	1.933	1.815
TOTAAL	3.822.966	4.012.373	189.407	5,0	173.784	161.205

* Schatting vanwege uitval teller

		uitleningen				openingsuren per week			
verschil 19/18	verschil %	2018	2019	verschil 19/18	verschil %	2018	2019	verschil 19/18	
(5.446)	-9,6	756.181	776.700	20.519	2,7	94	94	0,0	
(5.446)	-9,6	756.181	776.700	20.519	2,7	94	94	0,0	
(905)	-5,7	216.485	223.218	6.733	3,1	173,5	175,5	2,0	
(334)	-6,4	74.528	76.001	1.473	2,0	44	44	0,0	
(91)	-2,5	45.726	46.267	541	1,2	44	44	0,0	
(217)	-5,1	54.506	55.778	1.272	2,3	39,5	44	4,5	
(263)	-9,7	41.725	45.172	3.447	8,3	46	43,5	-2,5	
(2.212)	-10,2	285.543	244.402	(41.141)	-14,4	158	152	-6,5	
(839)	-8,7	132.177	124.963	(7.214)	-5,5	46	46	0,0	
(758)	-14,7	51.870	51.965	95	0,2	44	44	0,0	
(390)	-10,9	61.601	32.831	(28.770)	-46,7	33,5	33,5	0,0	
(225)	-6,8	39.895	34.643	(5.252)	-13,2	34,5	28,0	-6,5	
(1.337)	-6,0	340.209	320.982	(19.227)	-5,7	219,5	219,5	0,0	
12	0,2	99.646	102.268	2.622	2,6	54	54	0,0	
(519)	-9,7	99.974	78.427	(21.547)	-21,6	39,5	39,5	0,0	
(265)	-7,2	59.219	59.557	338	0,6	39,5	39,5	0,0	
(392)	-7,1	53.637	51.256	(2.381)	-4,4	45	45	0,0	
(173)	-7,4	27.733	29.474	1.741	6,3	41,5	41,5	0,0	
(598)	-3,1	258.496	261.933	3.437	1,3	135	133	-2,0	
(164)	-2,4	119.383	120.135	752	0,6	54,5	49,5	-5,0	
(390)	-4,8	86.414	85.625	(789)	-0,9	46	46	0,0	
(44)	-1,0	52.699	56.173	3.474	6,6	34,5	37,5	3,0	
(774)	-6,7	149.712	143.071	(6.641)	-4,4	95,5	95,5	0,0	
(627)	-10,3	68.421	64.427	(3.994)	-5,8	46	46	0,0	
(163)	-3,0	81.074	78.464	(2.610)	-3,2	41,5	41,5	0,0	
16	228,6	217	180	(37)	-17,1	8,0	8,0	0,0	
(1.066)	-5,8	284.603	286.154	1.551	0,5	170	176	6,0	
(443)	-6,1	99.491	100.236	745	0,7	49,5	49,5	0,0	
(241)	-5,8	73.903	72.356	(1.547)	-2,1	44	44	0,0	
(108)	-3,0	57.904	59.908	2.004	3,5	39,5	39,5	0,0	
(274)	-8,3	53.305	53.654	349	0,7	37	43	6,0	
-12.338	-7,4	2.291.229	2.256.460	(34.769)	-1,5	1.045,5	1.045,0	-0,5	
-60	-1,2	106.562	112.997	6.435	6,0	39,5	40,5	1,0	
(60)	-1,2	106.562	112.997	6.435	6,0	39,5	40,5	1,0	
-181	-5,8	57.809	59.900	2.091	3,6	55	55	0,0	
(63)	-5,4	20.039	19.902	(137)	-0,7	29,5	29,5	0,0	
(118)	-6,1	37.770	39.998	2.228	5,9	25,5	25,5	0,0	
-12.579	-7,2	2.455.600	2.429.357	(26.243)	-1,1	1.140,0	1140,5	0,5	

Bijlage 3 Speerpunten/prioritaire doelgroepen en vooruitblik 2020 per stadsdeel/vestiging

In dit overzicht staan de belangrijke speerpunten voor de verschillende vestigingen. In elke vestiging is een basispakket aan voorzieningen voor alle Amsterdammers beschikbaar. De genoemde speerpunten geven aan voor welke doelgroepen de vestiging zich extra inzet.

Centrum			
Naam vestiging	Stadsdeel/Gebied	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Oostderdok		§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Maakplaats 021 § (Jong) Volwassenen § Basisvaardigheden (<i>Leef & Leer punt</i>)	Samenwerking met onder andere Volksuniversiteit Amsterdam, Alliance Française, IHLIA, House of Skills en partners programma Huis van alle Talen. Voorbereidingen OBA Next.
Noord			
Naam vestiging	Stadsdeel/Gebied	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Waterlandplein	Noord (Noord-Oost)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Maakplaats 021 § Basisvaardigheden	Programma van de <i>Maakplaats 021</i> uitbreiden en meer scholen in stadsdeel Noord hiermee bereiken. De samenwerking met de partners in het Huis van de Wijk uitbouwen
OBA Banne	Noord (Noord-West)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar)	Voortzetten van programma Ouderen in de Wijk (OidW). Voor deze locaties gaan we op zoek naar een samenwerkingspartner.
OBA Molenwijk	Noord (Noord-West)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Ouderen (OidW) § Buurtactivatie	Voortzetten van programma Ouderen in de Wijk (OidW) en voorbereidingen voor de verbouwing van de vestiging.
OBA Van der Pek	Noord (Oud-Noord)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Basisvaardigheden § Buurtactivatie	Samenwerking met organisaties in de buurt bij de organisatie van activiteiten.
Nieuw-West			
Naam vestiging	Stadsdeel/Wijk	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Osdorp	Nieuw West (Osdorp)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Basisvaardigheden (<i>Leef & Leer punt</i>) § Ouderen	Sleutelproject Proeftuin Nieuw West Aanbod rond basisvaardigheden te versterken door samenwerking nieuwe partners in een <i>OBA Leef en Leerpunt</i> . Uitbouw van de samenwerking met partner Techground en verkenning voor activiteiten House of Skills. Start programma Huis van alle Talen en digitaal informatiepunt.
OBA Slotermeer	Nieuw West (Slotermeer)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Maakplaats 021 § Basisvaardigheden § Buurtactivatie	Maakplaats 021 programma verder uitbreiden en hiermee de jeugdfunctie en de contacten met scholen versterken. In samenwerking met partners van de Honingraat investeren in het opbouwen van een buurtnetwerk en buurtgericht werken. Start buurtcampus in samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam [HvA]
OBA Slotervaart	Nieuw West (Slotervaart)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar)	Deze vestiging is in september 2019 gesloten. In 2020 verhuizen we naar de Postjesweg.
OBA Postjesweg		§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Buurtactivatie	Verhuizing medio 2020 naar locatie aan de Postjesweg met een OBA café
OBA Geuzenveld	Nieuw West (Geuzenveld)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Basisvaardigheden § Buurtactivatie	Start buurtcampus in samenwerking met de Hogeschool van Amsterdam [HvA] Het aanbod voor jeugd tot 12 jaar verder uitbouwen. Gezamenlijk met organisaties in de buurt een aanbod ontwikkelen met een accent op basisvaardigheden.
OBA punt Casa Sofia		§ Buurtactivatie	Programma Huis van alle Talen

West			
Naam vestiging	Stadsdeel/Wijk	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA De Hallen	West (Oud-West/de Baarsjes)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Volwassenen	De scheiding tussen het Leescafé Belcampo en het bibliotheekgedeelte wordt verder verkleind. Aansluitend hierop de samenwerking met Belcampo intensiveren voor de gezamenlijke culturele programmering en meer verbindingen met wijkbewoners.
OBA Mercatorplein	West (Oud-West/de Baarsjes)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Maakplaats 021 § Basisvaardigheden § Ouderen (OidW)	Verbouwing van de vestiging. Op vernieuwde locatie in samenwerking met partners een programma rond basisvaardigheden ontwikkelen in een <i>OBA Leef en Leerpunt</i> en de programmering uitbreiden in samenwerking met actieve buurtgroepen.
OBA Staatsliedenbuurt	West (Westerpark)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Buurtactivatie	Realisatie <i>Maakplaats 021</i> met intensieve samenwerking met de voortgezet onderwijs in de buurt. Daarnaast investeren in samenwerking netwerken in de buurt. Onderzoek naar mogelijkheden voor uitbreiding studieplekken i.v.m. bouw studentenwoningen.
OBA Bos en Lommer	West (Bos en Lommer)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Buurtactivatie	Aansluiting op buurtinitiatieven.
OBA Spaardammerbuurt	West (Westerpark)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Ouderen (OidW)	Investeren in het verbinden van buurtbewoners en organisaties door middel van buurtactivatie. Voortzetten van programma Ouderen in de Wijk (OidW).
Oost			
Naam vestiging	Stadsdeel/Wijk	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Javaplein	Oost (Indische Buurt)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Maakplaats 021 § Volwassenen § Basisvaardigheden	Positie versterken als dé centrale vestiging van het stadsdeel Oost. Accenten op basisvaardigheden - in samenwerking met wijkpartners (o.a. Post Oost - en op volwassenen in het algemeen). Aansluiting op programma's van de Maakplaats.
OBA Linnaeus	Oost (oud-Oost)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Buurtactivatie	Behoud van het literaire profiel en daarnaast buurtfunctie versterken.
OBA IJburg	Oost	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Basisvaardigheden	Sterke jeugdprofiel vasthouden en de samenwerking met de Flexbieb uitbouwen v.w.b. programma basisvaardigheden.
Zuidoost			
Naam vestiging	Stadsdeel/Wijk	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Bijlmerplein	Zuidoost (Bijlmer Centrum)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Volwassenen (jong) § Basisvaardigheden (<i>Leef & Leer punt</i>)	Verstevigen als nieuwe en centrale plek met functie voor hele stadsdeel met accent op jeugd en op basisvaardigheden in een <i>OBA Leef en Leerpunt</i> . In samenwerking met huisgenoot en partner Imagine IC wordt een breed cultureel programma ontwikkeld voor jong en oud dat aansluit bij de culturele diversiteit van het stadsdeel. Start digitaal informatiepunt.
OBA Reigersbos	Zuidoost (Gaasperdam/Driemond)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Maakplaats 021 § Ouderen (OidW)	Het programma van de <i>Maakplaats 021</i> uitbouwen en nog verbinden met aanbod voor de scholen. Blijven investeren in de samenwerking met lokale partners om buurtfunctie te behouden en versterken. Voortzetten van programma Ouderen in de Wijk
OBA punt Ganzenhoef	Zuidoost (Bijlmer Oost)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Maakplaats 021 § Basisvaardigheden	In het Cultureel Educatief Centrum (CEC) in Ganzenhoef samenwerking met onderwijsinstellingen Orion, ROC en kinderdagverblijf Kids Academy verder versterken en de programmering voor de verschillende doelgroepen uitbreiden.

Zuid			
Naam vestiging	Stadsdeel/Wijk	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Roelof Hartplein	Zuid (Noord-west/ Noord- midden)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Jeugd (13-18 jaar) § Volwassenen	Inspelen op concentratie voortgezet onderwijscholen en investeren in culturele programmering voor Volwassenen.
OBA Buitenveldert	Zuid (Buitenveldert/Zuidas)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Ouderen (OidW)	Voortzetten van programma Ouderen in de Wijk (OidW). Naast jeugd en ouderen ook specifiek investeren in het bereiken van expats(gezinnen). Onderzoek naar nieuwe locatie in 2021
OBA Olympisch Kwartier	Zuid (Noord-West)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar)	Verhuizing naar een andere, meer zichtbare en goedkopere locatie medio 2020
OBA CC Amstel	Zuid (De Pijp/Rivierenbuurt)	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Maakplaats 021	Samenwerking met cc Amstel voor een breed educatief en cultureel aanbod. Aansluiting programma Maakplaats bij initiatieven uit de buurt.
Ouder-Amstel/Diemen			
Naam vestiging	Stadsdeel/Wijk	Speerpunten 2019	Vooruitblik 2020
OBA Diemen	Gemeente Diemen	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar) § Basisvaardigheden § Buurtactivatie	Buurtactivatie verder uitbouwen en de waarbij de nadruk ligt op het verbinden van ouderen en de jeugd binnen de gemeente. Samenwerkingsmogelijkheden met Theater de Omval verder verkennen met het ook op een gezamenlijke huisvesting in de toekomst.
OBA Duivendrecht	Gemeente Ouder-Amstel	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar)	Door uitbouwen samenwerking met partners en introductie van vrijwilligers de lokale verbindingen en het aanbod
OBA Ouderkerk	Gemeente Ouder-Amstel	§ Jeugd (0-5 jaar) § Jeugd (6-12 jaar)	Vrijwilligers inzetten om de verbindingen met lokale partners te versterken en zo meer buurtactiviteiten te organiseren.

Bijlage 4 Verslag Maakplaatsenprogramma Amsterdam 021

Onder de noemer Maakplaats 021 en in nauwe samenwerking met partners HvA, Pakhuis de Zwijger en Waag werd het educatieve programma verder doorontwikkeld in 2019. Dat leidde tot de opening van drie nieuwe Maakplaatsen in OBA CC Amstel, OBA Javaplein en OBA Osdorp. In alle Maakplaatsen wordt met een toenemende hoeveelheid partners gewerkt aan programma's voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 8 tot 16 jaar.

Programma-aanbod onderwijs

Er zijn goede stappen gezet met het inrichten van programma's die aansluiten bij de behoeften aan maakonderwijs in scholen voor primair en voortgezet onderwijs. In totaal werden de programma's afgenomen door 43 scholen in 96 schoolbezoeken met 2380 deelnemers.

Het Maakplaats-programma is opgenomen in het reguliere aanbod van educatieve activiteiten voor scholen in de OBA. De schoolprogramma's zijn opgezet volgens de didactiek van onderzoekend en ontwerpend leren in combinatie met maakonderwijs. Bij elk programma werken de kinderen aan *21st century skills*. Alle programma's zijn zo opgezet dat ze makkelijk te koppelen zijn aan thema's waar scholen mee werken. In de programma's ligt de nadruk op digitale fabricage, programmeren en stadmaken.

Programma-aanbod naschools

Drie middagen per week worden er naschoolse programma's aangeboden: Maak je buurt, Fabschool en CodeTeam Junior. In de afgelopen drie jaar hebben de coaches zich verder ontwikkeld door de trainingen van de Waag en de ervaring die ze in de praktijk dagelijks opdoen. Afgelopen jaar hebben ze hun eigen programmaserie bedacht en vormgegeven. Hierdoor zijn de programma's Maak je buurt en Fabschool samengesmolten. De meeste programma's starten vanuit een vraag/probleem in de wijk waar de kinderen een oplossing voor gaan bedenken, ontwerpen en maken. De inzet van de aanwezige technologieën komt in het ontwerp- en maakproces aan bod.

In elke Maakplaats, op CC Amstel na, draaien partners ook een programma, of zelfstandig of in samenwerking met de kernpartners. De programma's worden goed bezocht, in een aantal Maakplaatsen zijn er zelfs wachtlijsten. Voor een aantal programma's vragen we aanvullende subsidies aan. Wat opviel was dat fondsen de nadruk leggen op de verbinding tussen leren binnen- en buiten school. Het was een harde voorwaarde dit in het project te combineren.

Programma-aanbod volwassenen

Voor het eerst werd gewerkt aan een Maakplaats-programma voor volwassenen. Het programma werd in het aanbod van de Volksuniversiteit opgenomen en leidde direct tot deelname van een groep enthousiaste cursisten. In 2020 zal gekeken worden of we een structureel aanbod voor volwassen kunnen opzetten.

Onderzoek

Binnen de in 2019 gestarte minor Maakonderwijs van de HvA wordt, onder leiding van hoofddocent onderzoekend en ontwerpen leren Monique Pijls, onderzocht hoe kinderen leren in de Maakplaatsen. Dit zal in 2020 resulteren in een rapport over de 'effectiviteit van leren en werken in de Maakplaatsen'. De uitkomsten van het onderzoek vormen mede de input voor het educatieve kader dat binnen de Maakplaats-programma's ontwikkeld wordt. De samenwerking met andere organisaties in de stad, verenigd in de Maakcoalitie Amsterdam maakt deze ontwikkeling rijker en betekenisvol.

Maakplaats 021 fellowship

Met aanvullende financiële steun van Instituut Gak en de Nederlandse Stichting voor Psychotechniek (NSvP) is begin 2019 de tweede editie gestart van het Maakplaats 021 *fellowship* programma; een trainingsprogramma voor Amsterdamse docenten van PO en VO scholen. Het doel van het *fellowship* programma is om docenten te trainen in maakonderwijs en de ins en outs van digitale fabricage en de omgang met de machines en tools. Zo wordt de gang naar de Maakplaatsen gemakkelijker en kunnen zij zich de plek eigen maken als een creatieve werkplek in de buurt.

Bijlage 5 Overzicht samenwerkingspartners

2e Kans, stichting	CentraM
4PeopleFoundation	Cervantes
A.S.K.V./Steunpunt Vluchtelingen	Chinees Floathing Feather
Aan de Knoppen, Stichting	Cinekid ©
ABC-Alliantie	Civic Amsterdam
ACC Actief Computer Centrum	Cleopatra, Stichting
Adamnet	CodeTeam
AfroBieb - Stichting Aimaro	Coenen, De
Akros	Coffeemania
Al Khansaa, Stichting	Coherente
Al Maarif, Stichting	Coloured Circle
Alliance Francaise	Combiwel
Ambacht in beeld	Computerbrain
Ambassade Armenie	Computerproject Buurtonline
Ambassade Frankrijk	Cordaan
Ambassade Hongarije	Critical Mass
Ambassade Peru	Cultura Nederland
Ambassade Spanje	Culturele Apotheek
Amsterdam Museum	Culturele Werkgroep Olympisch Kwartier
Amsterdamse Boekhandel, De	Cultuur Connectie Oost (Meevaart, Nedpho, Studio-K, Pleintheater, theatergroep De Gasten)
Amsterdamse Buurvrouwen Contact-ABC, stichting	Cyberzoek
Andishe, Stichting	Daadkr8
Aslan muziekcentrum	De Sociale Maatschap, Stichting
Assadaaka Community	Designathon Works
ATKB (Amsterdam Turkiyeli Kandinlar Birligi)	Diaconie
Beach, The	DigiSurfer
Beeldend Gesproken	Digiwijks
Belcampo	Dock
Bijlmer & Meer	Doen Doet, Stichting
Bijlmer Fanfare	Doras
Bindelmeer College	Doras, Stichting
Black Archives, The	Dynamo
Bloei & Groei	Eduza
Bloei Unie, Stichting de	Eigenwijks
Boekhandel Hoogstins	El Hizra
BOOST	Elig
BOOT Hogeschool van Amsterdam	El'sina
Bühne Presentatie, De	European Literature Night
Bureau Barel	Expeditie Oosterdok
Buurtfilmfestival	Experimentele Werkplaats, Stichting
Buurthuis Gein	Eye
Buurtkamer Baarshaven	Filmhallen, De
Buurtkamer de Parlarie	FlexBieb IJburg
Buurtvrouwennetwerk	FOAM
Buurtwerkkamer De Handreiking	FraFraSounds
Buurtwerkkamer Multibron	FutureNL
Buurtwerkkamer Ons Koekoeksnest	Gebouwendids, De
Casa Japie Makandra	Gemeente Amsterdam
Casa Migrante	Gemeente Diemen
CC Amstel	Gemeente Ouderkerk a/d Amstel
CCH	Gemeente/ stadsdeel Noord
CEC Amsterdam	Gilde Amsterdam
CEEBP	Granate & Gershwin Bonevacia

Granatefestival	Mamby Club
Griekse Gemeenschap Amsterdam/Ellines	Mavencio, Stichting
Grip op je geld	Meervaart
Groene Gemeenschap, De	Mooncake
GroeneBuurten	Moving Arts Project
Hebron	Muiderkerk
Hersenstichting	Museum Amsterdam Noord
Hippe Heks, De	Museum het Schip
Hogeschool van Amsterdam (HvA)	Muziekpakhuis
Honingraat	Muziekcollectief Ouder-Amstel
Horizon	Muziekschool amsterdam
Hotmamahot	Muziekweb
House of Skills	NEMO Science Museum
Huis van de Wijk Banne	NewTechKids
Huis van de Wijk Belgie	Nieuwe Boekhandel, De
Huis van de Wijk Buitenveldert	NL Educatie
Huis van de Wijk Geuzenveld: Pluspunt	NOB
Huis van de Wijk de Meeuw	NVVE, Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig
Huis van de Wijk De Pijp	Levenseinde
Huis van de Wijk Lydia	Oase
Huis van de Wijk Olympus	Odensehuis
Huis van de Wijk Olympus	OKT Team
Huis van de Wijk Slotermeer: Honingraat	OLC-dochters
Huis van de Wijk Waterlandplein	OLVG
IHLIA	Olympic Amsterdam, The
Imagine IC	Open Leercentrum, Het
Institut Francaise	Open Schoolgemeenschap Bijlmer
Instituto Cervantes	Orion College Zuidoost
Intermediair	Oud Geleerd Jong Gedaan
Ir. Lelylyceum	Oud Geleerd Jong Gedaan - OGJG
JIP	Ouder & Kindteam Beverwijksstraat
Juridisch Loket, Het	Ouder- en Kindteam Baarsjes/Oud-West
KansenNet	Oudervriendelijk Buitenveldert
Kantara-Brug	PACT Amsterdam
Kat, De	Pakhuis de Zwijger
Kennismakelaars Wetenschap & Techniek (Gemeente Amsterdam)	Participatie en Opbouwwerk Zuidoost (POZO)
klinker, De	Participatiecentrum Eva en Adam
KNAW	Participatiecentrum VONK
Koentact	Participeren in Nederland, Stichting
Koppl	PCOB
Kracht en Pracht, Stichting	Philadelphia Zorg
Kuns van Lezen, Stichting	Pools
Kunst en dialoog	Post Oost
Kwekerij Osdorp	Power Moeders Coach
Leesclub Senia	Prachtvrouwen coaching
Leeshuis Tolhuistuin	Prisma, Stichting
Lekkersamenklooien, Stichting	Profor
Leren Helpt, Stichting	Progress Training en Advies
Letterenfonds	Project Vooruit
Lezen en Schrijven, Stichting	Projectbureau Primair Onderwijs ZuidOost (PPOZO)
Maakcoalitie	Puur Zuid
MaDi Amsterdam Zuidoost en Diemen	ROC Amsterdam
MaDiZo	Rompro

Rosa Boekdrukkerschool	UP (OidW)
Rotary Taalsteun	Up!
Rubia Stella	UWV
Ruthline Margarita	Vadercentrum Virtus
Sagènn	Van Gogh museum
Samen is niet alleen, Stichting	Venzo
Samen Sterk Vrouwen West	Vereniging De Piramide
Samenspraak Oost	Vermaat
SamenSprak Rivierenbuurt	Verzorgingscentrum De Westerbeer
Samenspraak, Stichting	Via Ouderen in de Wijk Kastanjehof, Diaconie, De
Sara Vrugt	Oase
Scheepvaartmuseum	Viia
Schrijvers uit Oost	Visserschool, De
Schrijverscollectief Kantlijn [Oost]	Vluchtelingenwerk Diemen
Senia Leesgroep Geschiedenis	Vluchtelingenwerk, stichting
Senia Leesgroep Literatuur	Volksuniversiteit Amsterdam
Seniorweb	Voorleesexpress
SEZO	VoorUit (Stichting Studenten voor Samenleving)
Sipi	VoorUit de Banne (OidW)
SMIB	Vooruit Molenwijk
SOB	Vrijwilligerscentrale Amsterdam
Sociaal Cultureel Centrum Al Mawadda, Stichting	Vrouw en Vaart
Social Tech	Vrouwen Bazaar, De
SocialStart	Wa Lai, Stichting
Sonic West	Waag, De
SOOZ Amsterdam	Weekend Academie
Sound track city / Sonic West	Welzijn Diemen, Stichting
Speelinloop / Dynamo	Werkgroep Taal Rivierenbuurt
SPIN, Stichting	Wijkontmoetingscentrum Buitenveldert
Spinoza Kring	Wijkopbouworgaan Rivierenbuurt
Stadsdorp Westerpark	Wijksteunpunt Wonen
Stap Verder	Wijsneus, Stichting
STOC Stichting Turks Onderwijs	WOCB
Studiemax	Woningnet
Studiemax	WOON!, Stichting
Synchroon Plus	Woonzorgcentrum Marius ten Catenhof
Synchroon Plus Int. , Stichting	Yunus Emre Instituut / Turks
Taal Informatie Punt/Akros	
Taalcafé Tituskapel	
Taalconsulenten Gemeente Amsterdam	
TaalinformatiePunt	
Taalmeesterschap	
Taalmenu, Stichting	
Taalwijzer Zuidoost	
Talententent Oost (onderdeel Dynamo)	
Techgrounds	
Theater de Omval	
Theaterschool TIJ	
Theesalon, De	
Top Tak Ana	
TopTaal	
Transgender Netwerk Nederland	
TROM, Stichting	
Turkse Ouderenraad	

Bijlage 6 Balans per 31 december 2019 en staat van baten en lasten 2019

Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam te
Amsterdam

Balans per 31 december 2019

(na resultaatverdeling)

		31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Verbouwing en inrichting		10.004.871		10.829.664	
Machines en installaties		353.842		267.130	
Automatisering		571.243		754.086	
Vervoermiddelen		2.800		6.534	
			10.932.756		11.857.414
Financiële vaste activa					
Lening u.g.	2		121.250		26.250
Vlottende activa					
Vorderingen					
Vorderingen op handelsdebiteuren	3	1.005.103		626.611	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4	1.012.216		951.669	
Overige vorderingen	5	72.609		75.936	
Overlopende activa	6	378.519		548.971	
			2.468.447		2.203.187
Liquide middelen	7		11.433.271		13.954.450
Totaal			24.955.724		28.041.301

		31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Stichtingsvermogen					
	8				
Stichtingskapitaal		45		45	
Bestemmingsreserves	9	8.986.427		11.127.098	
Overige reserve		2.002.057		2.215.738	
			10.988.529		13.342.881
Voorzieningen					
Grootonderhoud nieuwe Centrale Bibliotheek					
		9.986.383		10.131.806	
Jubilea	10	73.449		75.664	
Verlieslatend contract	11	-		59.100	
			10.059.832		10.266.570
Kortlopende schulden					
Vooruitontvangen contributies	12	819.955		815.393	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	13	1.132.432		1.414.796	
Pensioenen		156.139		317.505	
Overige schulden	14	1.262.241		1.259.741	
Overlopende passiva	15	536.596		624.415	
			3.907.363		4.431.850
Totaal					
			24.955.724		28.041.301

Staat van baten en lasten

		<u>2019</u>	<i>Begroting</i> <u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€	€
Baten	16			
Subsidies		28.586.507	28.532.300	27.643.976
Subsidies voorgaande jaren		-22.000	-	18.330
Contributies		1.639.909	1.693.600	1.628.772
Administratiegelden		105.265	285.500	293.904
Overige baten		<u>1.847.666</u>	<u>1.701.400</u>	<u>1.361.518</u>
Som der baten		32.157.347	32.212.800	30.946.500
Lasten				
Personeelskosten	17	15.412.478	15.394.500	15.633.850
Afschrijvingen	18	2.369.695	2.376.600	2.252.236
Huisvestingskosten	19	10.393.291	10.543.700	11.585.962
Kosten organisatie	20	3.298.039	3.142.700	3.222.446
Mediakosten	21	2.157.802	1.904.300	2.088.288
Kosten automatisering	22	<u>883.811</u>	<u>991.600</u>	<u>1.230.791</u>
Som der lasten		34.515.116	34.353.400	36.013.573
Resultaat		<u>-2.357.769</u>	<u>-2.140.600</u>	<u>-5.067.073</u>
Saldo financiële baten en lasten		<u>3.417</u>	<u>0</u>	<u>5.025</u>
Exploitatiesaldo		<u>-2.354.352</u>	<u>-2.140.600</u>	<u>-5.062.048</u>

Resultaatbestemming

		<u>2019</u>	<i>Begroting</i> <u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€	€
Dotatie/onttrekking bestemmingsreserves				
Personeel		-241.337	-241.300	-394.066
Groot onderhoud gebouwen vestigingen		-	-	-3.145.000
Inventaris Centrale bibliotheek		-	-	-8.294.197
Groot onderhoud Centrale bibliotheek		-	-	-1.500.000
Groot onderhoud Vestigingen		-	-	-
Nieuwbouw/verbouw vestigingen		-218.200	-218.200	-132.000
Inrichting vestigingen		-	-	-195.462
100 jarig bestaan OBA		-300.000	-300.000	+100.000
Innovatieplan 2016-2018		<u>-1.381.134</u>	<u>-1.381.100</u>	<u>+9.320.094</u>
		-2.140.671	-2.140.600	-4.240.631
Mutatie egalisatiereserve				
Onttrekking		-	-	-
Resultaat toegevoegd aan Overige reserve		<u>-213.681</u>	<u>-</u>	<u>-821.417</u>
Totaal		<u><u>-2.354.352</u></u>	<u><u>-2.140.600</u></u>	<u><u>-5.062.048</u></u>

Bijlagen

WNT-verantwoording 2019 Stichting Openbare Bibliotheek Amsterdam

De WNT is van toepassing op Stichting Openbare bibliotheek Amsterdam. Het voor Stichting Openbare bibliotheek Amsterdam toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000,-. (Betreft een maatschappelijke organisatie).

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	M.J. Berendse
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	Bestuurder 1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.338
Beloningen betaalbaar op termijn	14.636
<i>Subtotaal</i>	<i>149.974</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	149.974
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	M.J. Berendse
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	Bestuurder 1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.703
Beloningen betaalbaar op termijn	14.062
<i>Subtotaal</i>	<i>146.765</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
Bezoldiging	146.765

Gegevens 2019	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
M.J. Cohen	Voorzitter Raad van Toezicht
F.C.N.M. den Boer	Lid Raad van Toezicht
T. van Schie	Lid Raad van Toezicht
E. Spek	Lid Raad van Toezicht
S. Chedi	Lid Raad van Toezicht

Fotografie

Jean Counet: pagina 9 (Job Cohen)

Jimena Gauna: pagina 8

Ben Houdijk: pagina's 3, 4, 7 (portret),
9 (reünie), 10, 12, 13, 15, 16, 71 (kookworkshop),
18, 20, 22, 24, 25 (vrouwen links), 26, 35

Jørgen Koopmanschap: pagina 82

Anja van der Meer: pagina's 11, 34 (studenten)

Marlise Steeman: pagina 19

Anke Theunissen: pagina 21

OBA-collega's: pagina's 5, 6, 14, 17 (kind),
25 (vrouw rechts), 34 (medewerker VuA)

Wij hebben ons best gedaan alle fotocredits
zorgvuldig te vermelden. Vragen of opmerkingen
graag per mail sturen naar: dir@oba.nl